

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2016

**TÜRKİYE
GÖÇ RAPORU**

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YAYINLARI
Yayın No: 40
Nisan, 2017

*GÖÇ POLİTİKA VE PROJELERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.*

İletişim
İçişleri Bakanlığı
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
Lalegül Çamlıca Mahallesi 122. Sokak No:4 - 06370
Yenimahalle /ANKARA
Tel: 0312 422 05 00 Fax: 0312 422 09 00
E-posta: gocidaresi@goc.gov.tr • Web: www.goc.gov.tr

*Türkiye'nin güvenliğini
gaye tutan, hiçbir milletin
aleyhinde olmayan bir barış
istikameti bizim daima
prensibimiz olacaktır.*

Mustafa Kemal ATATÜRK

K. Atatürk

SUNUŞ

İnsanlık tarihinin başlangıcından beri var olan göç hareketliliği günümüzde İkinci Dünya Savaşından beri en yoğun zamanını yaşamaktadır. Türkiye coğrafi konumunun yanı sıra bölgesinde yaşanan krizler karşısında mağdur insanlara kucak açan politikalar benimsemesiyle göç hareketliliğinden en çok etkilenen ülkelerin başında bulunmaktadır.

Göç alanında transit ülke konumunda olan ülkemiz sağladığı ekonomik ve siyasi istikrar neticesinde hedef ülke konumuna da sahip olmuştur. Ülke içinde bulunan yabancılara sağlanan hak ve hizmetler neticesinde çekim merkezi haline gelen Türkiye, bu konumunu 2016 yılında da devam ettirmiştir. Geçtiğimiz yıl içerisinde 25 milyon yabancıнын ülkemize giriş-çıkış yapmasının yanında eğitim, çalışma ve turizm gibi amaçlarla 460.000 civarında yabancıнын ülkemizde ikamet ediyor oluşu bu durumun göstergelerinden birisidir.

2011 yılında başlayan Suriye krizinden bu yana dünya kamuoyunun duyarsız kalmasına karşılık "açık kapı politikası" izlemiş ve Suriyelileri Geçici Koruma Statüsü altında misafir etmiştir.

İnsan hareketliliği daha iyi yaşam koşulları gibi insancıl güdülerin yanı sıra devletler için güvenlik açısından da ele alınması gereken bir konudur. Güvenlik; ülkenin kamu düzeni ve güvenliğiyle birlikte umut yolculuğunda insanların hayatlarını kaybetmeyi önlemeye yönelik önlemleri de içermektedir. Bu açıdan yapılan çalışmalar neticesinde 2015 yılında önceki yılların ortalamasına göre üç kat artarak 150.000'e yaklaşan düzensiz göçmen yakalamaları, 2016 yılı içerisinde sürekliliğini devam ettirmiştir.

Ayrıca, 18 Mart 2016 tarihinde Avrupa Birliği ile yaptığımız mutabakat, düzensiz göçle mücadelede caydırıcılığı artırmak ve ülkemiz üzerinden yasadışı yollarla Avrupa'ya geçişleri önlemek için atılan önemli bir adım niteliğindedir. Söz konusu mutabakat neticesinde Ege'de yaşanan can kayıpları azalmış ve umut yolculuğundaki insanların hareketliliği düzenli hale evrilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü olarak, yaşanmakta olan insan hareketliliğini en iyi şekilde yönetmek ve insan odaklı, ulusal ve uluslararası hukuka uygun yeni bir göç yönetimi sistemini ortaya koymak için kuruluşumuzdan bu yana tüm gayretimizle çaba sarf etmekteyiz. Göç dinamiklerini izlemeyi ve bu sayede politika üretmeye yardımcı olan yıllık göç raporlarının yayınlanması da sarf ettiğimiz çabalarından bir tanesidir. Bu hususta, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde uluslararası göçe ilişkin dördüncü ulusal göç raporumuz olan "2016 Türkiye Göç Raporu" sizlere sunulmaktadır.

Bu raporun hazırlanmasında değerli katkılarını esirgemeyen tüm ilgili kurum ve kuruluşlara çalışmalarından dolayı teşekkürlerimi sunar, 2016 Türkiye Göç Raporu'nun faydalı olmasını temenni ederim.

Saygılarımla...

Atila TOROS

Genel Müdür

KURULUŞ

Göç alanına ilişkin politika ve stratejileri uygulamak, bu konularla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, yabancıların Türkiye'ye giriş ve Türkiye'de kalışları, Türkiye'den çıkışları ve sınır dışı edilmeleri, uluslararası koruma, geçici koruma ve insan ticareti mağdurlarının korunmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GENEL MÜDÜR

SÜREKLİ KURUL VE KOMİSYONLAR

Göç Danışma Kurulu

Uluslararası Koruma Değerlendirme Komisyonu

Düzensiz Göçle Mücadele Koordinasyon Kurulu

Genel Müdür Yardımcısı

Yabancılar Dairesi Başkanlığı

Göç Politika ve Projeleri Dairesi Başkanlığı

İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanlığı

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Hukuk Müşavirliği

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Genel Müdür Yardımcısı

Uluslararası Koruma Dairesi Başkanlığı

Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı

Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı

Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı

İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı

Eğitim Dairesi Başkanlığı

TAŞRA TEŞKİLATI

81 İl Göç İdaresi Müdürlüğü

Geri Gönderme Merkezleri

Kabul ve Barınma Merkezleri

İnsan Ticareti Mağdurları Sığınma Evi

148 İlçe Göç İdaresi Müdürlüğü

YURTDIŞI TEŞKİLATI

Göç Müşavirlikleri

Göç Ataşelikleri

MİSYON

Ülkemizin tarihsel birikimi ile ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde yabancıların göç alanına ilişkin tüm iş ve işlemlerini insan odaklı milli politikalarla yürütmek, ülkemizle karşılıklı uyumlarını sağlamak.

VİZYON

Milli menfaatlerimiz temelinde insan odaklı, güçlü ve sürdürülebilir bir göç yönetim sistemi kurmak.

SUNUŞ	9
KURULUŞ	10
MİSYON-VİZYON	13
KISALTMALAR	19
TANIMLAR	20
GİRİŞ	23

I. BÖLÜM

YABANCILAR

1. Yabancılar	29
1. Türkiye'ye Giriş ve Türkiye'den Çıkış	30
1.1. Türkiye'ye Giriş	31
1.1.1. Ülkere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Girişler	32
1.1.2. Türkiye'ye Girişlerine İzin Verilmeyecek Yabancılar	33
1.2. Türkiye'den Çıkış	34
1.2.1. Ülkere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Çıkışlar	35
2. İkamet İzni	37
2.1. Kısa Dönem İkamet İzni	41
2.2. Aile İkamet İzni	42
2.3. Öğrenci İkamet İzni	43
2.4. Çalışma İzinleri	49
2.5. Diğer İkamet İzinleri	53
2.6. E-ikamet Sistemi	55
3. Düzensiz Göç	54
3.1. Düzensiz Göçmenler	57
3.2. Göçmen Kaçakçıları	59
3.3. Geri Kabul Anlaşmaları	60
3.3.1. 18 Mart Türkiye - AB Ortak Sonuç Bildirisi	62

4. Sınır Dışı Etme	59
5. Geri Gönderme Merkezleri ile Kabul ve Barınma Merkezleri	60

II. BÖLÜM ULUSLARARASI KORUMA

1. Uluslararası Koruma	69
1.2. Prosedür	70
1.3. Uluslararası Koruma Başvuru İşlemleri	71
1.4. Uluslararası Koruma Başvuru İstatistikleri	72
2. Geçici Koruma	75
2.1. Yeniden Yerleştirme	83
2.2. Birebir Formülü Kapsamında Yerleştirme	84

III. BÖLÜM İNSAN TİCARETİ MAĞDURLARINI KORUMA

1. İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler	89
2. İnsan Taciri Olarak Tespit Edilenler	91

IV. BÖLÜM UYUM

1. Yabancılar İletişim Merkezi	95
1.1. Konularına Göre Gelen Çağrılar	97
1.2. Dillerine Göre Gelen Çağrılar	97

Grafik 1: Yıllara Göre Türkiye'ye Giriş Yapan Yabancılar	31
Grafik 2: 2016 Yılı Ülkere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Girişler (İlk 10 Ülke)	32
Grafik 3: 2016 Yılında Türkiye'ye Girişlerine İzin Verilmeyen Yabancıların Girişine İzin Verilme Sebepleri	33
Grafik 4: Yıllara Göre Türkiye'den Çıkış Yapan Yabancılar	34
Grafik 5: 2016 Yılında Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Çıkışlar (İlk 10 Ülke)	35
Grafik 6: Yıllara Göre Türkiye'de İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar	38
Grafik 7: 2016 Yılında Kısa Dönem İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)	41
Grafik 8: 2016 Yılında Aile İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)	42
Grafik 9: 2016 Yılında Öğrenci İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)	43
Grafik 10: Grafik 10: 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı Ülkemizde Eğitim Gören Yabancı Öğrenci Sayısı (YÖK)*	44
Grafik 11: 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı Ülkemizde Eğitim Gören Yabancı Öğrenci Sayısı (MEB)	46
Grafik 12: 2016 Yılında Çalışma İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)	51
Grafik 13: 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılında Görev Yapan Yabancı Uyruklu Öğretim Elemanları (İlk 10 Ülke)	52
Grafik 14: 2016 Yılında Diğer İkamet İzinleri İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)	53
Grafik 15: Türkiye'de Yıllara Göre Yakalanan Düzensiz Göçmenler	57
Grafik 16: 2016 Yılında Türkiye'de Yakalanan Düzensiz Göçmenler (İlk 10 Ülke)	58
Grafik 17: Türkiye'de Yıllara Göre Yakalanan Göçmen Kaçakçıları	59
Grafik 18: Grafik 18: Yıllara Göre Toplam Uluslararası Koruma Başvuru Sayısı	72
Grafik 19: Uyruklarına Göre Uluslararası Koruma Başvurusu Yapan Yabancılar	73
Grafik 20: Geçici Koruma Altına Alınan Suriye Uyruklu Yabancılara Ait Biyometrik Kayıtlar	80
Grafik 21: Geçici Eğitim Merkezlerinin İllere Göre Dağılımı	81
Grafik 22: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler	89
Grafik 23: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Taciri Olarak Tespit Edilenler	91
Grafik 24: Konularına Göre Gelen Çağrılar	97
Grafik 25: Dillerine Göre Gelen Çağrılar	97

Tablo 1: 2016 Yılında Türkiye'ye Girişine İzin Verilmeyen Yabancıların Girişine İzin Verilmeme Sebepleri	33
Tablo 2: 2016 Yılında Türkiye'de İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)	39
Tablo 3: 2016 Yılında İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (Çeşitlerine Göre)	40
Tablo 4: Gençlik Ve Spor Bakanlığının Yurtlarında Kalan Yabancılar	47
Tablo 5: 2016 Yılı İçinde Ülkemizden İkamet İzni Alan Yabancı Sporcu ve Antrenörler (İlk 10 Ülke)	47
Tablo 6: 2016 Yılında Gerçekleştirilen Türkiye Bursları Başvuruları	48
Tablo 7: 2016 Yılında Gerçekleştirilen Türkiye Bursları Başvuruları	48
Tablo 8: 2015-2016 Yıllarında Denizlerimizde Hayatını Kaybeden Düzensiz Göçmenlerin Aylara Göre Dağılımı	59
Tablo 9: Türkiye'nin Geri Kabul Anlaşması İmzaladığı Ülkeler	61
Tablo 10: 2016 Yılında Geri Alım Kapsamında Teslim Alınanların Mülakat Neticesinde Tespit Edilen Uyruklarına Göre Dağılımı	62
Tablo 11: Geri Gönderme Merkezleri (2016 Yılı Mevcut Durum)	64
Tablo 12: 2014 ve 2015 Yılı Yatırım Programına Alınan Geri Gönderme Merkezleri (Yapımı Devam Ediyor)	65
Tablo 13: Kabul ve Barınma Merkezleri	65
Tablo 14: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Yapan Yabancılar	74
Tablo 15: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Kabul Edilen Yabancılar	74
Tablo 16: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Reddedilen Yabancılar	75
Tablo 17: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların Yaşlara Göre Dağılımı	76
Tablo 18: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	77
Tablo 19: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların İllere Göre Dağılımı	78
Tablo 20: Geçici Barınma Merkezlerindeki Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılar	80
Tablo 21: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılara Sağlanan Eğitim Hizmetleri	81
Tablo 22: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılara Sağlanan Sağlık Hizmetleri	82
Tablo 23: 2016 Yılında Suriyeliler İçin Ülkelerin Belirlenen Kotalar Ve Çıkışı Yapılanların Dağılımı	83
Tablo 24: Birebir Formülü Kapsamında Yerleştirilen Suriyelilerin Yerleştirildikleri Ülkelere Göre Dağılımı	84
Tablo 25: İnsan Ticareti Suçu İle İlgili Ceza Davaları	90
Tablo 26: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler (İlk 10 İl)	91
Tablo 27: Uyum Kurslarına Katılan ve Sertifika Alan Yabancılar	95

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

AFAD: Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

BM: Birleşmiş Milletler

BMMYK: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

ÇSGB: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

EGM: Emniyet Genel Müdürlüğü

IOM: Uluslararası Göç Örgütü

JGK: Jandarma Genel Komutanlığı

KKK: Kara Kuvvetleri Komutanlığı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SGK: Sahil Güvenlik Komutanlığı

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TCK: Türk Ceza Kanunu

YİMER: Yabancılar İletişim Merkezi

YÖK: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

YTB: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

YUKK: Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

TANIMLAR

Bu raporda;

Göç: Yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ifade eden düzenli göç ile yabancıların yasadışı yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ve Türkiye'de izinsiz çalışmasını ifade eden düzensiz göçü ve uluslararası korumayı,

Düzensiz Göç: Yabancıların yasa dışı yollarla bir ülkeye girişini, ülkede kalışını, ülkeden çıkışını veya yasal yollarla girip yasal süresi içerisinde çıkmamasını,

Düzensiz Göçmen: Yasa dışı yollarla Türkiye'ye giren, Türkiye'de kalan ve Türkiye'den çıkan veya yasal yollarla girip yasal süresi içerisinde çıkmayan kişiyi,

Geçici Barınma Merkezi: Geçici koruma kapsamındaki yabancıların toplu olarak barınma ve yaşelerinin sağlanması amacıyla kurulan merkezleri,

Geçici Koruma: Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirilmeye alınamayan yabancılara sağlanan korumayı,

Genel Müdürlük: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü,

Geri Gönderme Merkezi: İdari gözetim kararı alınan yabancıların geçici olarak tutulduğu ve bu süre zarfında temel insani ihtiyaçların karşılandığı merkezi,

Göçmen Kaçakçısı: Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan

yollardan; bir yabancıyı ülkeye sokan veya ülkede kalmasına imkân sağlayan kişiyi,

İdari Gözetim: Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancıların Geri Gönderme Merkezinde tutulmasını,

İdari Gözetim Kararı: Hakkında sınır dışı etme kararı alınanlardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye'ye giriş veya Türkiye'den çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye'den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından alınan kararı,

İkamet izni: Yabancılara Türkiye'de kalma hakkı veren izni,

İkincil Koruma: Mülteci veya şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen, ancak menşe ülkesine veya ikamet ülkesine geri gönderildiği takdirde; ölüm cezasına mahkûm olacak veya ölüm cezası infaz edilecek, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak, uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişiye, statü belirleme işlemleri sonrasında verilen statüyü, (YUKK-Madde 63)

İnsan taciri: Zorla çalıştırmak veya hizmet ettirmek, esarete veya benzeri uygulamalara tâbi kılmak, vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı,

cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri tedarik eden, kaçırarak, bir yerden başka bir yere götüren, sevk eden veya barındıran kişiyi,

İnsan ticareti mağduru: İnsan ticareti suçuna maruz kalan veya kaldığı yönünde kuvvetli şüphe duyulan kişiyi,

Kanun: 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununu,

Kabul ve Barınma Merkezi: Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statü sahiplerinin temel insani ihtiyaçlarının karşılaştığı merkezi,

Mağdur Destek Hizmetleri: Düşünme süresinde ve sonrasında mağdurun güvenliği, sağlığı, özel durumu gözetilerek, bilgilendirme ve rıza esasına dayalı olarak verilen mağdur destek programı ile gönüllü ve güvenli geri dönüş programını,

Mülteci: Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında verilen statüyü, (YUKK-Madde 61)

Sınır Dışı Etme: Türkiye'de kalma hakkı bulunmayan

yabancı; menşe ülkesine, transit gideceği ülkeye, Türkiye'ye gelmek üzere transit geçtiği ülkeye ya da başka bir üçüncü ülkeye gönderilmek üzere, ülkeden çıkarılması işlemini,

Sınır Kapısı: Bakanlar Kurulu kararıyla Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkış için tespit edilen, fiziki olarak dış çevreden ayrılmış veya böyle addedilen kara, hava, deniz ve demiryolu sınır geçiş noktalarını,

Sığınmaevi: Mağdurun güvenli şekilde barındırıldığı yeri,

Şartlı Mülteci: Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar sebebiyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında verilen statüyü, (YUKK-Madde 62)

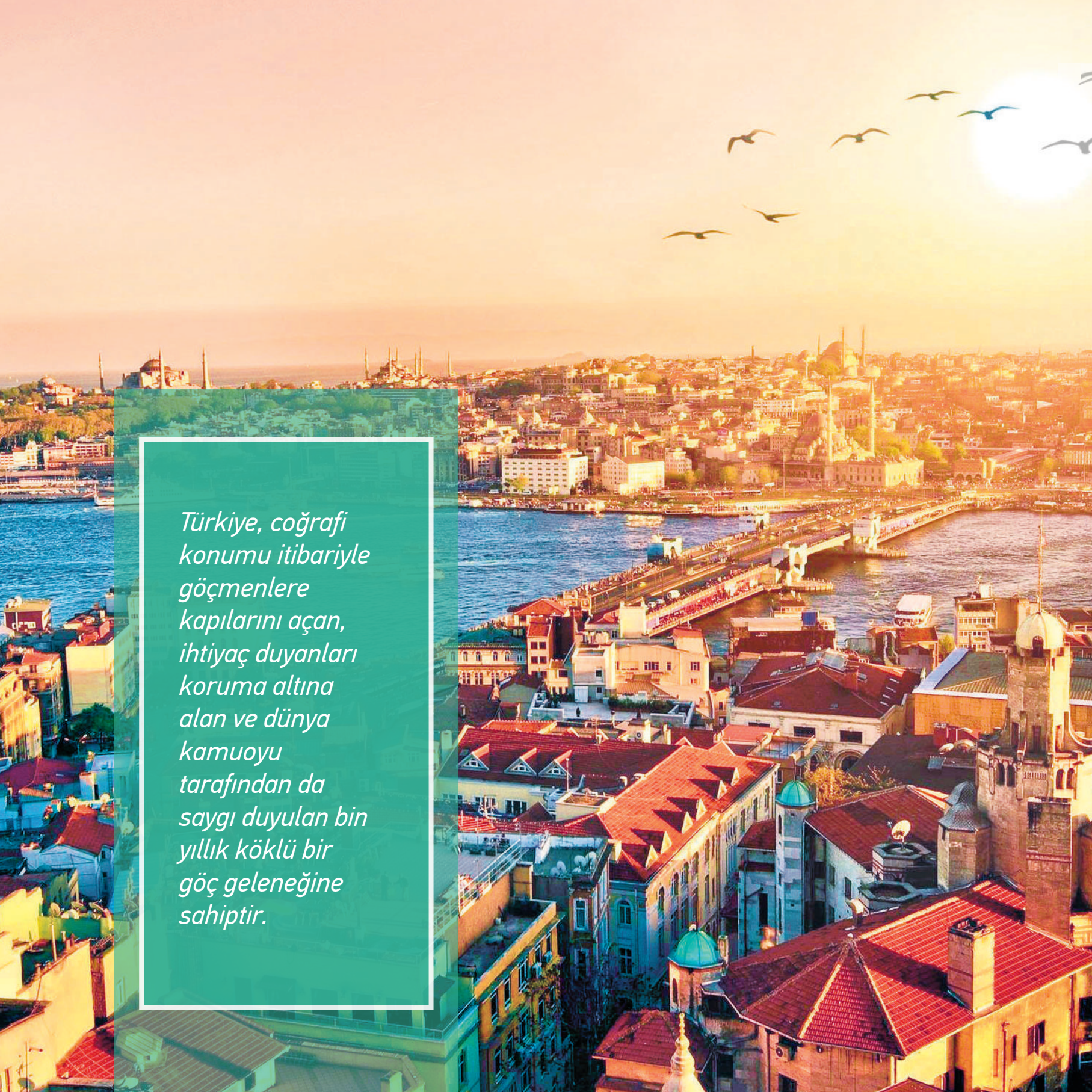
Uluslararası Koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüyü,

Vize: Türkiye'de en fazla doksan güne kadar kalma hakkı taniyan ya da transit geçişini sağlayan iznini,

Vize muafiyeti: Vize alma gerekliliğini kaldıran düzenlemeyi,

Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

ifade eder.

An aerial photograph of Istanbul, Turkey, taken during the golden hour of sunset. The city's dense urban landscape is visible, with numerous buildings featuring red-tiled roofs and white facades. In the foreground, a prominent building with a red-tiled roof and a blue dome is visible. The Bosphorus Bridge spans across the water in the middle ground, with a large crowd of people walking across it. The sky is a warm, golden-orange color, and several birds are seen flying in the upper right corner. A semi-transparent teal rectangular box is overlaid on the left side of the image, containing white text.

Türkiye, coğrafi konumu itibariyle göçmenlere kapılarını açan, ihtiyaç duyanları koruma altına alan ve dünya kamuoyu tarafından da saygı duyulan bin yıllık köklü bir göç geleneğine sahiptir.

GİRİŞ

Göç konusu sadece göç alan devletlerde değil, küreselleşmenin hissedildiği veya yoğun olarak yaşandığı tüm coğrafyalarda gündemin ilk sıralarında yer almakta, herkesi ve her yapıyı ilgilendirmektedir.

Dünya genelinde hemen hemen her ülke göçten etkilenmiştir. Özellikle 20 nci yüzyılın ikinci yarısında toplu nüfus hareketlerine şahitlik edilmiş, göçmen nüfusu son yarım yüzyılda hızlı bir artış göstermiştir. Nitekim Birleşmiş Milletler verilerine göre son 20 yıldaki hızıyla artmaya devam ederse, dünyadaki uluslararası göçmenlerin sayısının 2050'de 405 milyona ulaşması beklenmektedir.

Türkiye, coğrafi konumu itibarıyla göçmenlere kapılarını açan, ihtiyaç duyanları koruma altına alan ve dünya kamuoyu tarafından da saygı duyulan bin yıllık köklü bir göç geleneğine sahiptir.

Bu anlamda; 1492 yılında on binlerce Yahudi'nin İspanya'dan gemilerle kurtarılarak Osmanlı İmparatorluğu topraklarına getirilmesi, 1709 yılında İsveç Kralı Şarl'ın beraberindeki yaklaşık 2 bin kişilik grupla birlikte Osmanlı İmparatorluğuna sığınması, Macar Özgürlük Savaşını kaybeden Prens Lajos Kossuth ve beraberindeki 3 bin Macar'ın 1849'da Osmanlı İmparatorluğu'na gelmeleri, 1917 Bolşevik İhtilali'nin ardından Vrangeli'nin yaklaşık 135 bin kişiyle birlikte Osmanlı İmparatorluğundan koruma talep etmesi, Cumhuriyet döneminde 1922-1945 yılları arasında Yunanistan, Balkanlar ve Almanya'dan yaklaşık 1 milyon 185 bin kişinin Türkiye'ye gelmesi, 1988-2000 yılları arasında Irak, Bulgaristan, Bosna ve Kosova'dan yaklaşık 900 bin kişinin gelmesi

Türkiye'nin mevcut göç tarihinin en somut örnekleri arasında yer almış, özetle Türkiye milyonlarca kişiye ev sahipliği yapmıştır.

Türkiye'de 1934 tarihli ve 2510 sayılı İskan Kanunu, göçmen, serbest göçmen, münferit göçmen ve toplu göçmen gibi çeşitli göçmen türlerini tanımlamış ise de soydaş odaklı düzenlemelerle sınırlı bir yapı öngörülmüş olup 2006 yılında yapılan değişiklikle 5543 sayılı Kanun halini almıştır. İskân Kanunu kapsamı dışında kalan yabancılara ilişkin iş ve işlemler ise 1950 yılında çıkarılmış olan 5682 sayılı Pasaport Kanunu ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun ile yürütülmüştür.

Ülkemizde, özellikle sınır dışı ve idari gözetim işlemleriyle uluslararası koruma alanlarında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ülkemiz aleyhine verilen ihlal kararlarındaki artış ve Avrupa Birliği uyum sürecindeki AB ile müzakerelerde "Adalet, Özgürlük ve Güvenlik" başlıklı 24 üncü Fasılda önemli yer tutan göç ve uluslararası koruma konuları, Türkiye'nin kapsamlı bir kanun çalışması yapmasını zorunlu hale getirmiştir. Başbakanlık tarafından 25 Mart 2005 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren "İltica ve Göç Alanındaki Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Eylem Planı" çalışmaları çerçevesinde göç ve uluslararası koruma alanında gerekli hukuki ve kurumsal yapının oluşturulmasına yönelik çalışmaları yürütmek üzere Ekim 2008 tarihinde İçişleri Bakanlığına bağlı İltica ve Göç Mevzuatı

ve İdari Kapasitesini Geliştirme ve Uygulama Bürosu kurulmuştur. Büro bünyesinde mevzuat çalışma grupları oluşturularak, ilgili bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, akademisyenlerin görüşleri alınarak, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve Uluslararası Göç Örgütü'nün de teknik desteği sağlanarak kanun taslağı oluşturulmuştur.

5 Kasım 2011 tarihinde Başbakanlığa gönderilen Kanun Tasarısı taslağı, 4 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş, 11 Nisan 2013 tarihli Resmî Gazete'de 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) olarak yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun ile insan hakları temelinde, özgürlük ve güvenlik arasındaki hassas dengenin korunduğu, uluslararası insan hakları normlarına ve AB müktesebatına uyumlu, göç alanında ihtiyaç duyduğumuz hukuki, idari ve fiziki alt yapıya uygun, etkin ve yönetilebilir bir göç sistemi kurulmuştur.

Kanunun amacı, 1 inci maddesinde "Yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talepe eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamı ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları ve İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir." olarak ifade edilmektedir.

Bu sorumluluk ile Kanun kapsamında yer alan başlıklar çerçevesinde, 2016 yılı Türkiye Göç Raporu, Türkiye'de geçmiş yıllara ait uluslararası göçün nitelikleri incelenerek ve mevcut yapı değerlendirilerek hazırlanmış olup yabancılarla ilgili ülkeye giriş ve çıkışlar, ikamet izinleri, düzensiz göçmenler, uluslararası koruma başvuruları ve insan ticareti başlıkları altında istatistikler derlenmiştir. Raporun hazırlanmasında 11 Nisan 2013 tarihinde yayınlanan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun yürürlüğe girmeden önce yabancılarla ilgili iş ve işlemleri yürütmekte olan Emniyet Genel Müdürlüğü kaynaklarındaki verilerden de yararlanılmıştır. Kanun kapsamında, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan ilgili iş ve işlemler 11 Nisan 2014 tarihinde Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından devralınmıştır. Çalışmalarını büyük bir hızla devam ettiren Göç İdaresi Genel Müdürlüğü fiziki altyapısı, GÖÇ-NET yazılım sistemi ve donanımı, personel istihdamı ve eğitimleri, alt mevzuat çalışmalarını büyük oranda tamamlayarak, 81 ilde eş zamanlı olarak teşkilatlanmış ve 18 Mayıs 2015'te taşra görevlerini devralmıştır. İl Emniyet Müdürlüğü Yabancılar Şube Müdürlükleri tarafından yapılan yabancılara ait bütün işlemler, 18 Mayıs 2015'ten itibaren İl Göç İdaresi Müdürlükleri tarafından yürütülmeye başlanmıştır.

01.

RÖLÜM

YABANCILAR

İkamet izinlerinde ilk başvuru, geçiş başvurusu ve uzatma başvurularının elektronik ortamda yapabilmelerini sağlamak amacıyla e-İkamet sistemi geliştirilmiştir. Başvuru sistemine www.goc.gov.tr internet adresinden erişilmektedir.

1.Yabancılar

6458 sayılı YUKK'da, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişi olarak tanımlanan yabancılar, sınır kapılarından geçerli pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerle Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkış yapabilmektedir.

Yabancıların vize ile ilgili iş ve işlemleri 6458 sayılı YUKK çerçevesinde yürütülmektedir. Türkiye'de doksan güne kadar kalacak yabancılar, vatandaş oldukları veya yasal olarak buldukları ülkedeki konsolosluklardan geliş amaçlarını da belirten vize alarak gelmektedir. Vizenin veya vize muafiyetinin Türkiye'de sağladığı kalış süresi, her yüz seksen günde doksan günü geçmemektedir. Ancak yabancıların vize almış olması, yabancı için Türkiye'ye girişte mutlak hak sağlamamaktadır.

Türkiye'de, vizenin veya vize muafiyetinin tanıdığı süreden ya da doksan günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni almaları zorunludur. Önceki uygulamada, ikamet izni başvuruları sadece yurt içinde valiliklere yapılmakta iken; yeni Kanun ile ülkemizde ikamet edecek yabancıların başvurularının vatandaş olduğu ya da yasal olarak bulunduğu ülkedeki konsolosluklardan yapılması esastır. Ancak, Kanunun yabancılar açısından bilinirliğinin artırılması ve yurt dışı teşkilatımızın oluşturulması sürecinde ikamet izni başvuruları yurt içerisinde yapılmaktadır.

Yabancılar, Türkiye'de kısa dönem ikamet izni, aile ikamet izni, öğrenci ikamet izni, uzun dönem ikamet izni, insani ikamet izni ve insan ticareti mağduru ikamet izni olarak kalabilmektedir. İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenmektedir.

İkamet izinlerinde ilk başvuru, geçiş başvurusu ve uzatma başvurularının elektronik ortamda yapabilmelerini sağlamak amacıyla e-İkamet sistemi geliştirilmiştir. Başvuru sistemine www.gov.gov.tr internet adresinden erişilmektedir.

11 Nisan 2014 tarihinden itibaren ikamet tezkeresi yerine, şekil ve içeriği yeniden belirlenen "ikamet izni belgesi" verilmektedir. Bu belgeler, Genel Müdürlüğümüz tarafından tanzim edilerek yabancıların ikamet izni belgelerine hızlı ve sağlıklı bir şekilde ulaşabilmeleri için PTT kargo ile öncelikle beyan edilen adreslerine gönderilmekte ve takibini sağlayabilmeleri amacıyla posta barkot numaraları SMS ile bildirilmektedir.

Yabancılar, vatandaş olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki konsolosluklardan çalışma izni olarak da Türkiye'de kalabilmektedir. YUKK ile çalışma izni veya çalışma izni muafiyet belgesi ikamet izni sayıldığından, yabancıların ayrıca ikamet izni almalarına gerek bulunmamaktadır.

Yasal düzenlemelere aykırı olarak Türkiye'ye giren, sınır ihlalleri yapan, ikamet veya çalışma izni olmaksızın ya da geçerli ikamet izinlerinin süresi bittiği halde süresi uzatılmaksızın Türkiye'de ikamet eden veya çalışan yabancılar düzensiz göçmen olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'de kalmak için gerekli şartları artık taşımayan veya süresinde Türkiye'den çıkış yapmayan yabancılar sınır dışı edilmektedir. Sınır dışı edilme işlemleri Mezkûr Kanunla düzenlenmektedir. Bu durumdaki yabancıların, Türkiye'den çıkış yapmak için kendiliğinden sınır kapılarına gelmeleri durumunda haklarında sınır dışı etme kararı ve giriş yasağı alınmayabilmektedir.

1. Türkiye'ye Giriş ve Türkiye'den Çıkış

Yabancılar; sınır kapılarından, geçerli pasaport veya pasaport yerine geçen bir belgeyle, belge kontrolünden geçtikten sonra Türkiye'ye giriş veya Türkiye'den çıkış yapmaktadır.

Türkiye'de doksan güne kadar kalacak yabancıların, vatandaşı oldukları veya yasal olarak buldukları ülkedeki konsolosluklardan geliş amaçlarını da belirten vize alması gerekmektedir. Vizenin veya vize muafiyetinin Türkiye'de sağladığı kalış süresi, her yüz seksen günde doksan günü geçemez. Yabancıların vize almış olması, Kanunun Türkiye'ye girişine izin verilmeyecek yabancılarla ilişkin 7 nci maddesi hükümlerinin uygulanmasını engellemeyeceğinden, vizeler Türkiye'ye girişte mutlak hak sağlamamaktadır.

Vizeler, konsolosluklarca, istisnai durumlarda ise sınır kapılarının bağlı olduğu valiliklerce verilir. Konsolosluklara yapılan başvurular doksan gün içinde sonuçlandırılmaktadır. Yabancı ülke diplomatlarına ve ülke menfaatleri göz önünde bulundurularak vize verilmesinde yarar görülen yabancılarla, istisnai olarak Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilerince resen vize verilebilir. Bu amaçla verilen vizeler, genel vize verme usulüne uygun olarak Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığına derhâl bildirilir. Bu vizeler harca tabi değildir.

Vize almadan sınır kapılarına gelen yabancılarla, süresi içinde Türkiye'den ayrılacaklarını belgelemeleri hâlinde, sınır kapılarında istisnai olarak vize verilebilmektedir. Sınır vizesi, sınır kapılarının bağlı olduğu valiliklerce verilmektedir. Valilik bu yetkisini sınırdaki görevli kolluk birimine devredebilmektedir. Bakanlar Kurulunca farklı bir süre belirlenmediği sürece, bu vize Türkiye'de en fazla on beş gün kalma hakkı sağlamaktadır.

Türkiye'den transit geçecek yabancılarla, havalimanı transit vizesi şartı getirilebilmektedir. Havalimanı transit vizeleri, en fazla altı ay içinde kullanılmak üzere konsolosluklar tarafından verilmektedir.

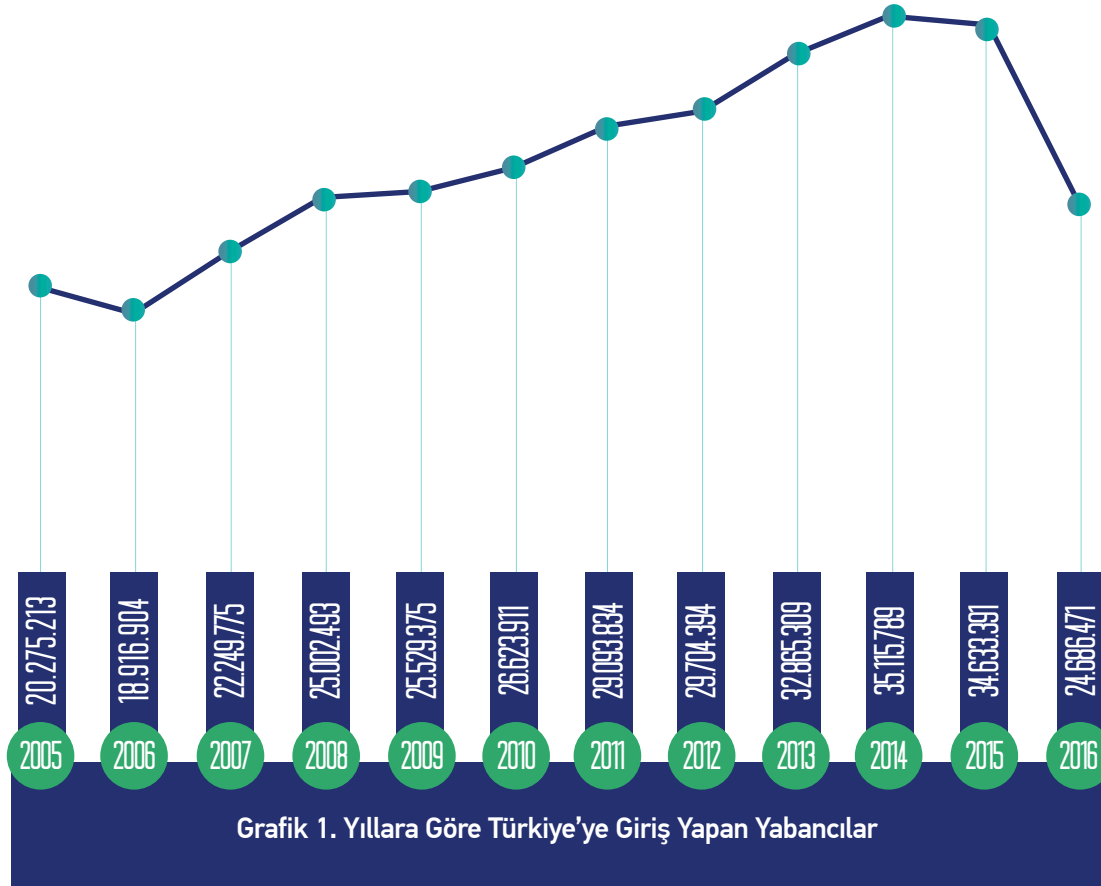
YUKK'un 15 inci maddesi kapsamında olanlar vize verilmeyecek yabancılar olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu madde kapsamında olmasına rağmen vize verilmesinde yarar görülenlere Bakanın onayıyla vize verilebilmektedir.

Vize talebinin reddi ya da vizenin iptaline ilişkin işlemler ilgiliye tebliğ edilmektedir.

Yabancılar; sınır kapılarından, geçerli pasaport veya pasaport yerine geçen bir belgeyle, belge kontrolünden geçtikten sonra Türkiye'ye giriş veya Türkiye'den çıkış yapmaktadır.

1.1. Türkiye'ye giriş

Türkiye'ye kara, hava, deniz ve demiryolu ile giriş yapan yabancıların geçmiş yıllara ait sayılarında genel bir artış mevcuttur. (Grafik 1) 2015 yılında ülkemize giriş yapan yabancıların sayısı 34.633.391 iken, 2016 yılında %29'luk bir azalış ile 24.686.471 olmuştur.

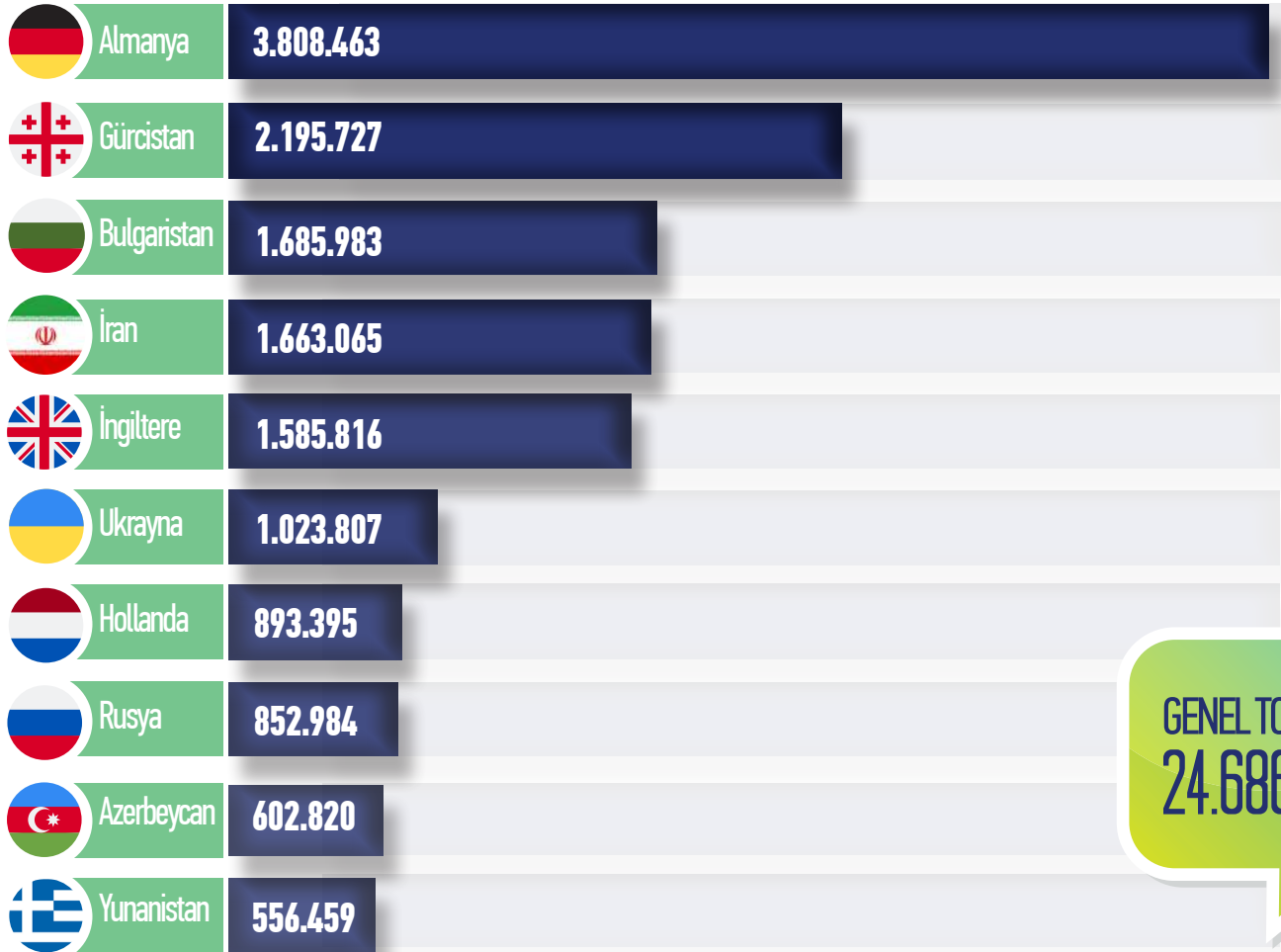

1.1.1. Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Girişler

2016 yılında sınır kapılarından yapılan girişlerde birinci sırayı Almanya vatandaşları almakta, bunu Gürcistan ve Bulgaristan vatandaşları takip etmektedir. (Grafik 2)

Grafik 2: 2016 Yılı Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Girişler (İlk 10 Ülke)

GENEL TOPLAM
24.686.471

1.1.2. Türkiye'ye Girişine İzin Verilmeyecek Yabancılar

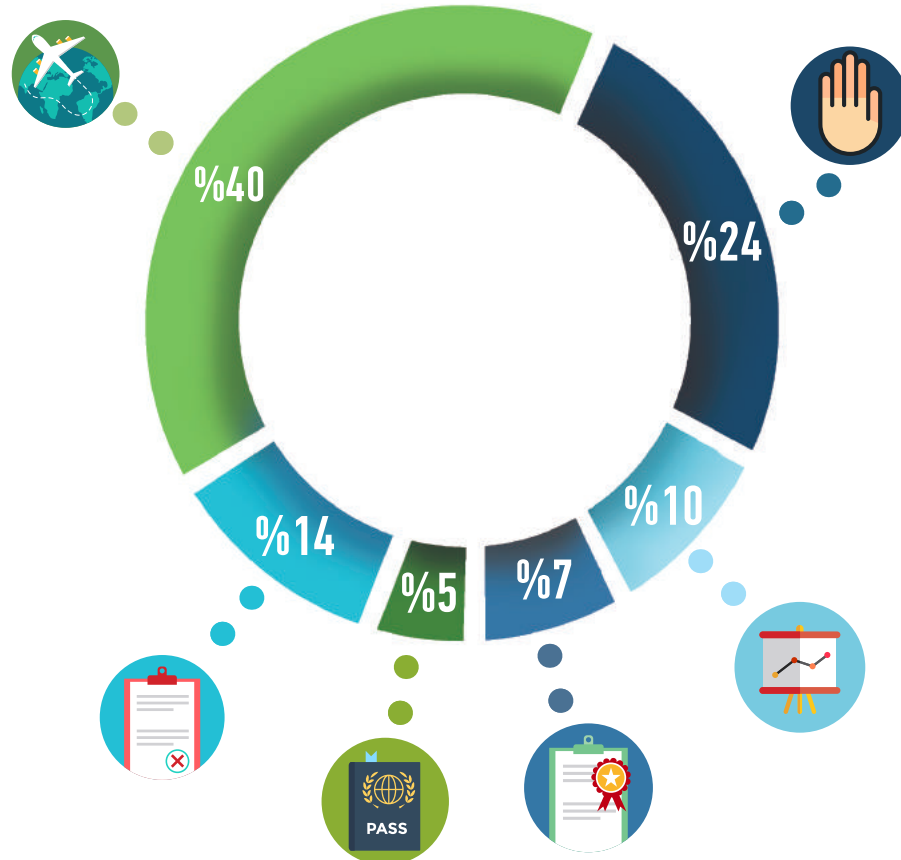
YUKK'un 7 nci maddesi kapsamında olanlar Türkiye'ye girişlerine izin verilmeyecek yabancılar olarak değerlendirilmektedir. Bu maddeyle ilgili olarak yapılan işlemler, girişine izin verilmeyip geri çevrilen yabancılara tebliğ edilir. Tebligatta, yabancıların karara karşı itiraz haklarını etkin şekilde nasıl kullanabilecekleri ve bu süreçteki diğer yasal hak ve yükümlülüklerine dahil bilgiler yer almaktadır.

2016 yılında 18.294 kişinin Türkiye'ye girişine izin verilmemiştir. Girişine izin verilmeyen yabancıların % 40'ını oluşturan 7.399 kişinin giriş yasağı sebebi ile girişine izin verilmezken, %24'ünü oluşturan 4.300 kişinin vizesiz seyahat etme sebebi ile , %14'ünü oluşturan 2.491 kişinin ise geçersiz belge sebebi ile girişine izin verilmemiştir. (Grafik 3) (Tablo 1)

Tablo 1: 2016 Yılında Türkiye'ye Girişine İzin Verilmeyen Yabancıların Girişine İzin Verilmeme Sebepleri

GERİ ÇEVİRİLME SEBEBİ	TOPLAM
 Giriş Yasağı	7.399
 Vizesiz Seyahat	4.300
 Geçersiz Belge	2.491
 Sahtecilik	1.369
 Vize İhlali	909
 Diğer	1.826
TOPLAM	18.294

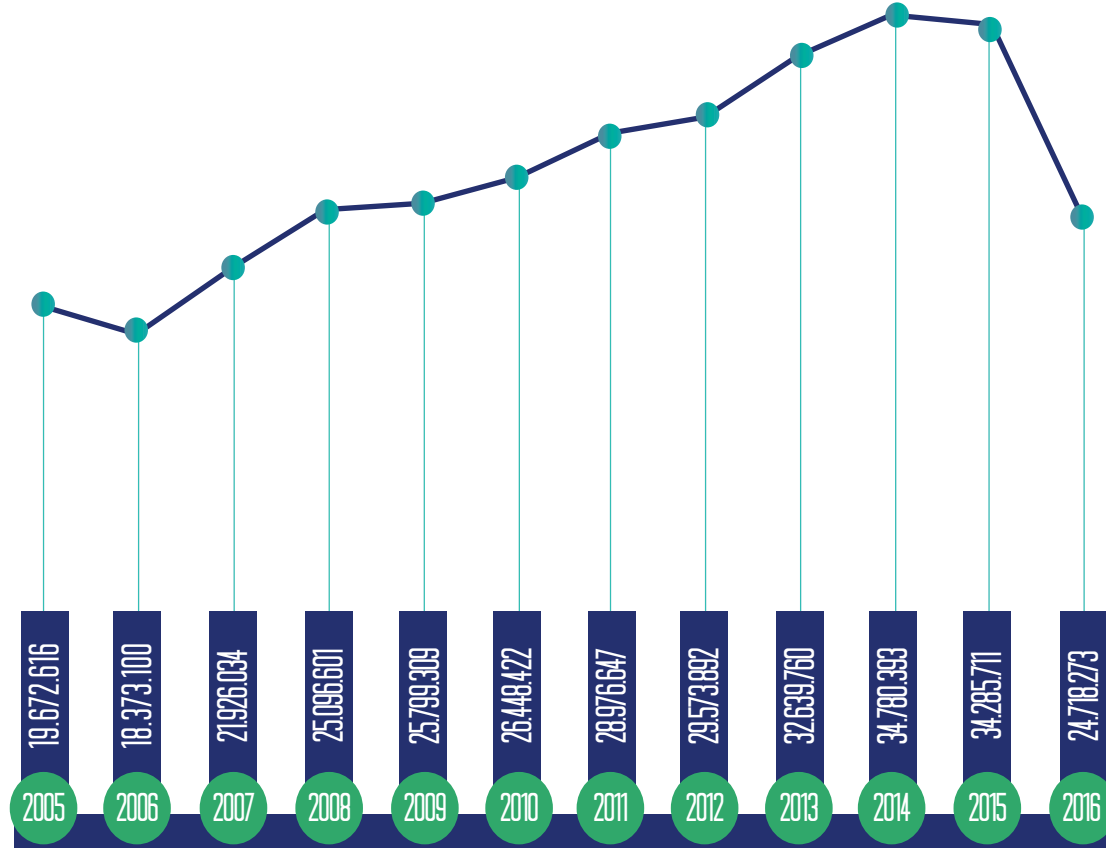
Grafik 3: 2016 Yılında Türkiye'ye Girişine İzin Verilmeyen Yabancıların Girişine İzin Verilmeme Sebepleri

1.2. Türkiye'den Çıkış

Türkiye'den kara, hava, deniz ve demiryolu ile çıkış yapan yabancıların geçmiş yıllara ait sayılarında genel bir artış bulunmaktadır. (Grafik 4) 2015 yılında ülkemizden çıkış yapan yabancıların sayısı 34.285.711 iken 2016 yılında % 28'lik bir azalış ile 24.718.273 olmuştur.

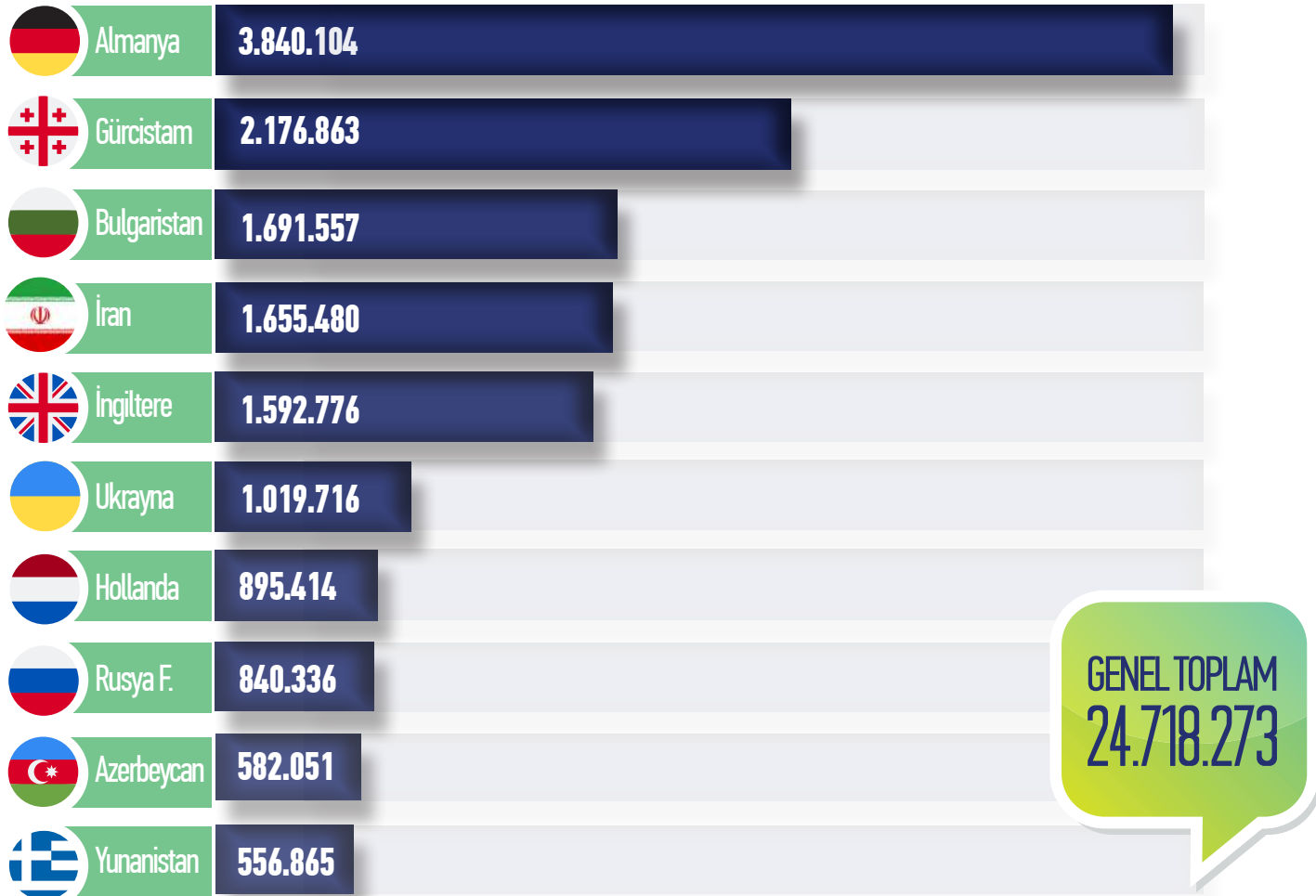

Grafik 4. Yıllara Göre Türkiye'den Çıkış Yapan Yabancılar

1.2.1. Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Çıkışlar

2016 yılında sınır kapılarından yapılan çıkışlarda birinci sırayı Almanya vatandaşları almakta, bunu Gürcistan ve Bulgaristan vatandaşları takip etmektedir. (Grafik 5)

Grafik 5: 2016 Yılında Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Çıkışlar (İlk 10 Ülke)

İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenmektedir.

2. İkamet İzni

Hem yabancı kişinin sosyal düzeni hem de ülkemizin hukuki düzeni açısından gerekli olan ikamet izni; YUKK'a göre Türkiye'de kalmak üzere verilen izin belgesini ifade etmektedir. Yetkili makamlar tarafından düzenlenen bu izin belgesi yabancıya ülkemizde belirli bir süreliğine ve belirli bir yerde yaşama hakkı sağlamaktadır. Kamusal düzenin sağlanması ve korunması açısından önem arz eden ikamet izni; yabancının talepte bulunması, istenilen evraklarla başvurması ve talepte bulunduğu ikamet izni türünde şartları taşıması halinde düzenlenmektedir.

Türkiye'de, vizenin veya vize muafiyetinin tanıdığı süreden ya da doksan günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni almaları zorunludur. Önceki uygulamada, ikamet izni başvuruları sadece yurt içinde valiliklere yapılmakta iken; YUKK ile ülkemizde ikamet edecek yabancıların başvurularının vatandaşı olduğu ya da yasal olarak bulunduğu ülkedeki konsolosluklardan yapılması esastır. Ancak, Kanunun yabancılar açısından bilinirliğinin artırılması ve yurt dışı teşkilatımızın oluşturulması sürecinde ikamet izni başvuruları yurt içerisinden alınmaya devam etmektedir.

Kanunun 21 inci maddesine göre ikamet izni başvuruları en geç doksan gün içinde sonuçlandırılmaktadır. Ayrıca Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğinin 22 nci maddesine göre doksan günlük süre, bilgi ve belgelerin tam olarak yetkili makama teslim edildiği tarihten başlamaktadır.

İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenmektedir.

Kanunun 30 uncu maddesine göre, kısa dönem ikamet izni, aile ikamet izni, öğrenci ikamet izni, uzun dönem ikamet izni, insani ikamet izni ve insan ticareti mağduru ikamet izni olmak üzere toplam

altı çeşit ikamet izni öngörülmüştür.

Ülkemizin, uluslararası nitelikli işgücünden en üst düzeyde faydalanmasının önünü açmak için 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu 13 Ağustos 2016'da yürürlüğe girmiştir. Kanun, uluslararası iş gücüne ilişkin politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi, yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetlerine dair iş ve işlemlerde izlenecek usulleri, yetki ve sorumlulukları, uluslararası iş gücü alanındaki hak ve yükümlülükleri düzenlemektedir.

6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu ile 6458 sayılı YUKK'da ikamet iznine ilişkin bir takım değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede;

- İkamet izni başvurularının “yetkili aracı kurumlar” aracılığıyla yapılması düzenlemesi getirilerek ikamet izni başvurularında hem yabancılara kolaylık sağlanması hem de kamu hizmetlerinin daha hızlı yürütülmesi amaçlanmıştır. Bu düzenleme ile yetkili aracı kurumların nitelikleri ve görev çerçevesinin yönetmelik ile belirleneceği ve Genel Müdürlük tarafından yetkilendirileceği belirtilmiştir.
- Türkiye'de Bakanlar Kurulunca belirlenecek kapsam ve tutarda yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcılar ile eş ve çocuklarına en fazla beşer yıllık sürelerle kısa dönem ikamet izni düzenlenebilmesi imkanı getirilerek ülke ekonomisine katkı sağlayacak nitelikli yabancılara yönelik teşvik ve kolaylık sağlanması amaçlanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İki Ülke Vatandaşlarına İlave Kolaylıklar Tanınmasına İlişkin Anlaşma” da belirlenmiş olan beş yıllık ikamet izni düzenlemesi çerçevesinde, 6458

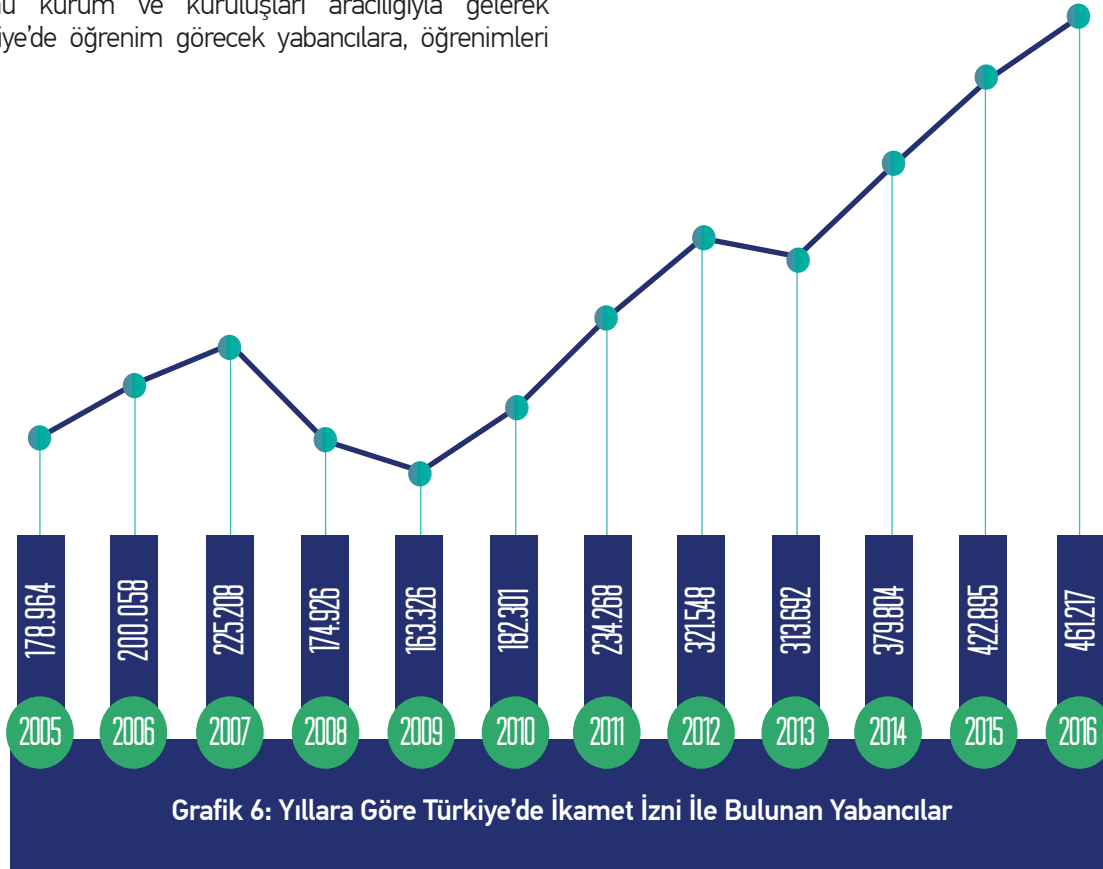
sayılı Kanunda KKTC vatandaşlarına beş yıllık kısa dönem ikamet izni verilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

- Kısa dönem ikamet izninin her defasında birer yıllık sürelerle verilebileceği düzenlemesi iki yıla, aile ikamet izninin her defasında iki yılı aşmayacak şekilde verilebileceği düzenlemesi üç yıla çıkarılmıştır.
- Son bir yıl içinde toplamda yüz yirmi günden fazla süreyle yurt dışında kalınması kısa dönem ikamet izninin, son bir yıl içerisinde toplam yüz seksen günden fazla süreyle yurt dışında kalınması aile ikamet izninin iptali sebebiyle; yeni düzenlemeyle bu hükümler kaldırılarak yabancıların yurt dışında bulunma sürelerinin ikamet izinlerinin iptal edilme sebebi olmaktan çıkarılarak bu konuda yönetmelikle düzenleme yapılacağı öngörülmüştür.
- Kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla gelerek Türkiye’de öğrenim görecektir yabancılar, öğrenimleri

süresince öğrenci ikamet izni verilebileceği düzenlemesi getirilmiştir.

- Öğrencilerin çalışma hakkı, örgün öğrenim gören öğrencilere yönelik olarak düzenlenmiştir.
- Çalışma izni olan yabancıardan ayrıca kalacakları süre kadar ikamet izni harcı alınması uygulaması kaldırılmıştır.

Türkiye’de çeşitli ikamet izinleri ile bulunan yabancıların geçmiş yıllara ait sayıları incelendiğinde, 2016 yılında ikamet izni ile bulunanların sayısının 2015 yılına göre %9’luk bir artışla 461.217 olduğu görülmektedir. (Grafik 6)

2016 yılında Türkiye’de ikamet izni ile bulunan yabancıların ilk 10 ülke dağılımı incelendiğinde; Irak vatandaşları 55.983 kişi ile birinci, Suriye vatandaşları 48.738 kişi ile ikinci, Azerbaycan vatandaşları 39.184 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Tablo 2)

Tablo 2: 2016 Yılında Türkiye’de İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

UYRUK ADI	TOPLAM
Irak	55.983
Suriye	48.738
Azerbaycan	39.184
Türkmenistan	24.253
Rusya Federasyonu	21.006
Afganistan	20.148
Gürcistan	18.511
Özbekistan	18.270
İran	16.000
Ukrayna	14.031
Diğer	185.093
TOPLAM	461.217

2016 yılında Türkiye'deki yabancıların %53'ü kısa dönem ikamet izni ile %14'ü aile ikamet izni ile %13'ü öğrenci ikamet izni ile %12'si çalışma izni ile ve %8'i diğer ikamet izinleri ile ülkede bulunmuştur. (Tablo 3)

Tablo 3: 2016 Yılında İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (Çeşitlerine Göre)

*Geçerli çalışma izni ile 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun 10 uncu maddesine istinaden verilen Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesi, ikamet izni sayılır. (YUKK-MADDE 27)

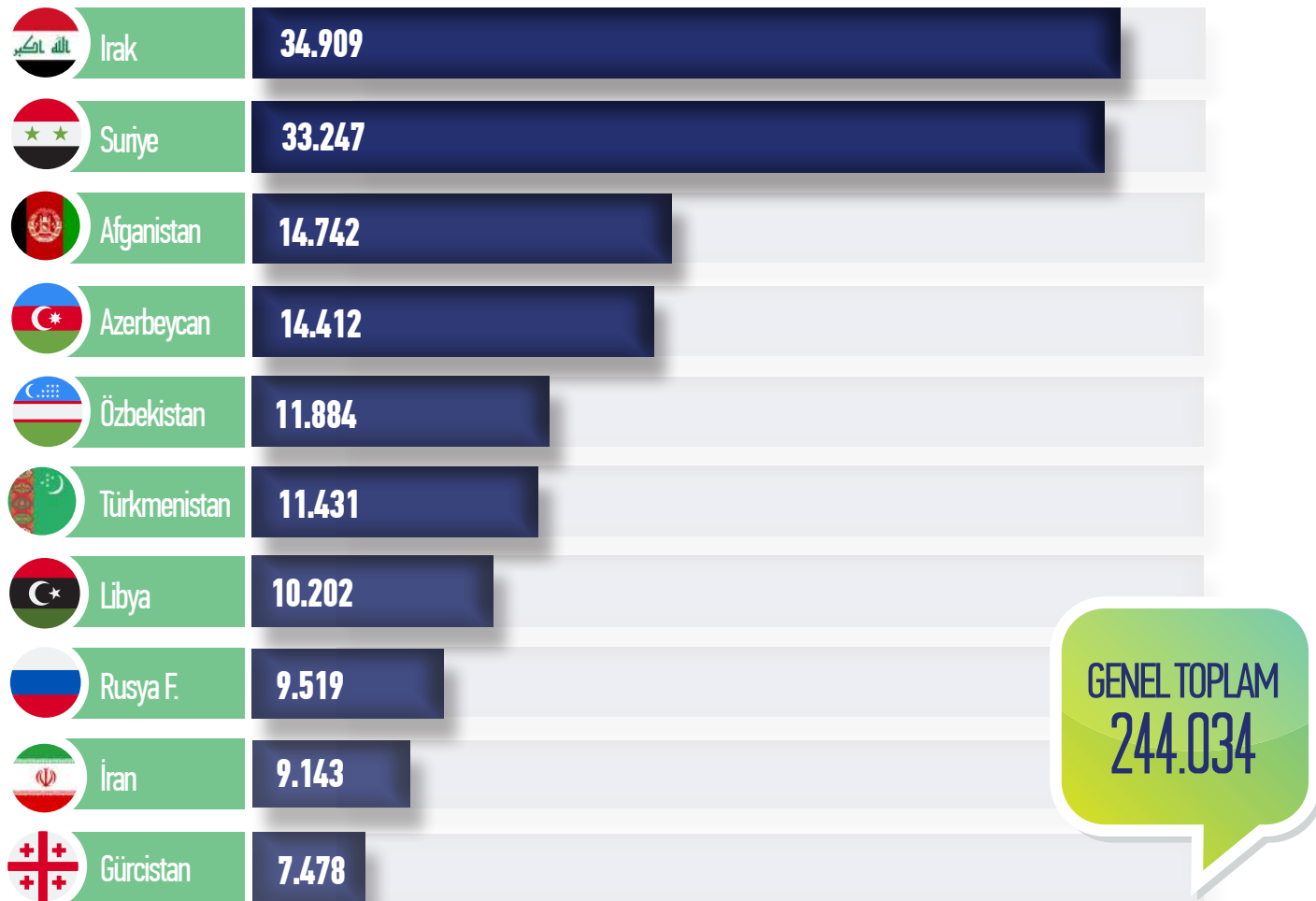
GENEL TOPLAM

461.217

2.1. Kısa Dönem İkamet İzni

2016 yılında Türkiye’de kısa dönem ikamet izni ile bulunan 244.034 yabancından, Irak vatandaşları 34.909 kişi ile ilk sırada, Suriye vatandaşları 33.247 kişi ile ikinci, Afganistan vatandaşları 14.742 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır (Grafik 7).

Grafik 7: 2016 Yılında Kısa Dönem İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

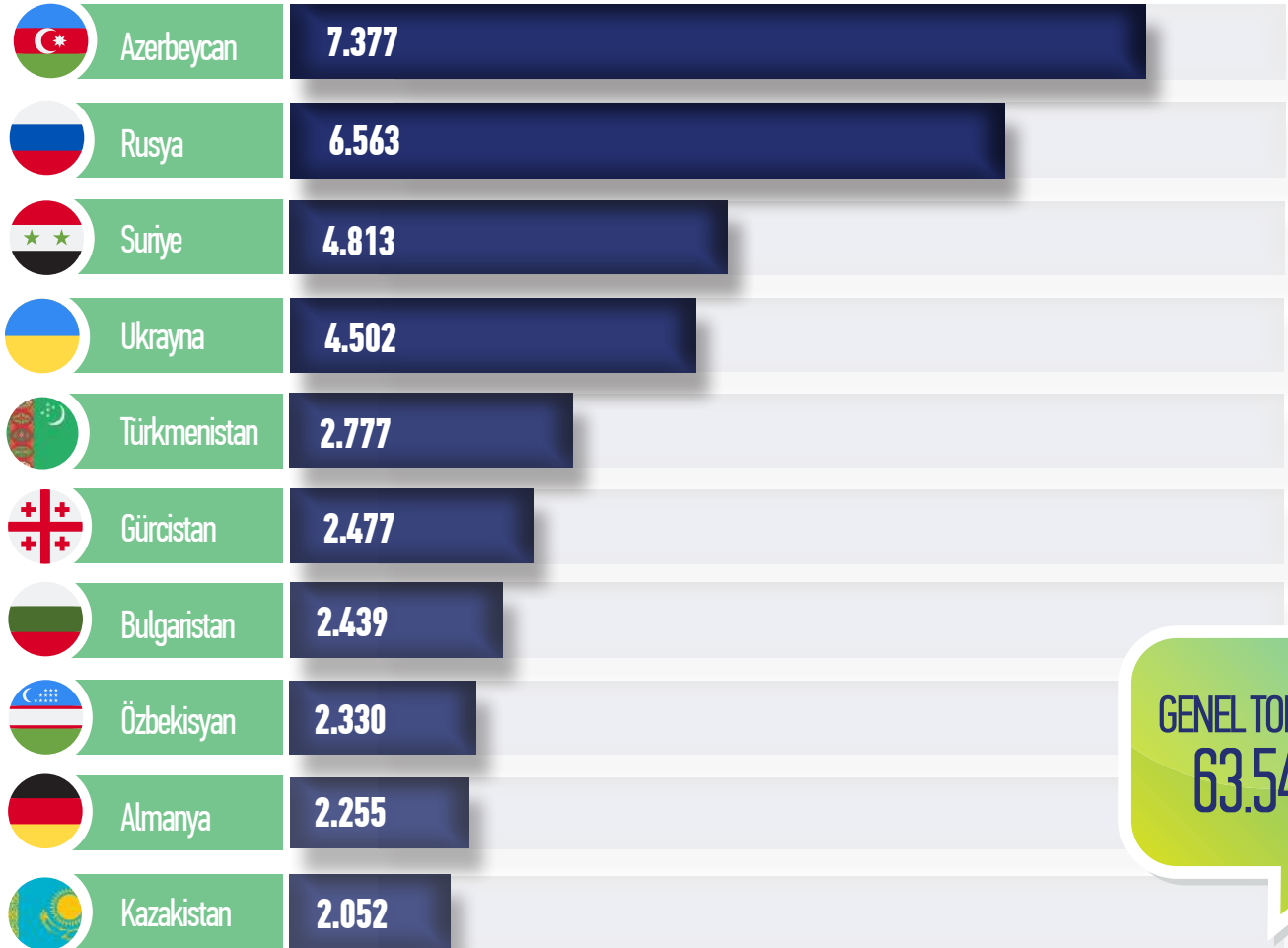

2.2. Aile İkamet İzni

2016 yılında Türkiye'de aile ikamet izni ile bulunan 63.546 yabancından, Azerbaycan vatandaşları 7.377 kişi ile ilk sırada, Rusya Federasyonu vatandaşları 6.563 kişi ile ikinci, Suriye vatandaşları 4.813 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 8)

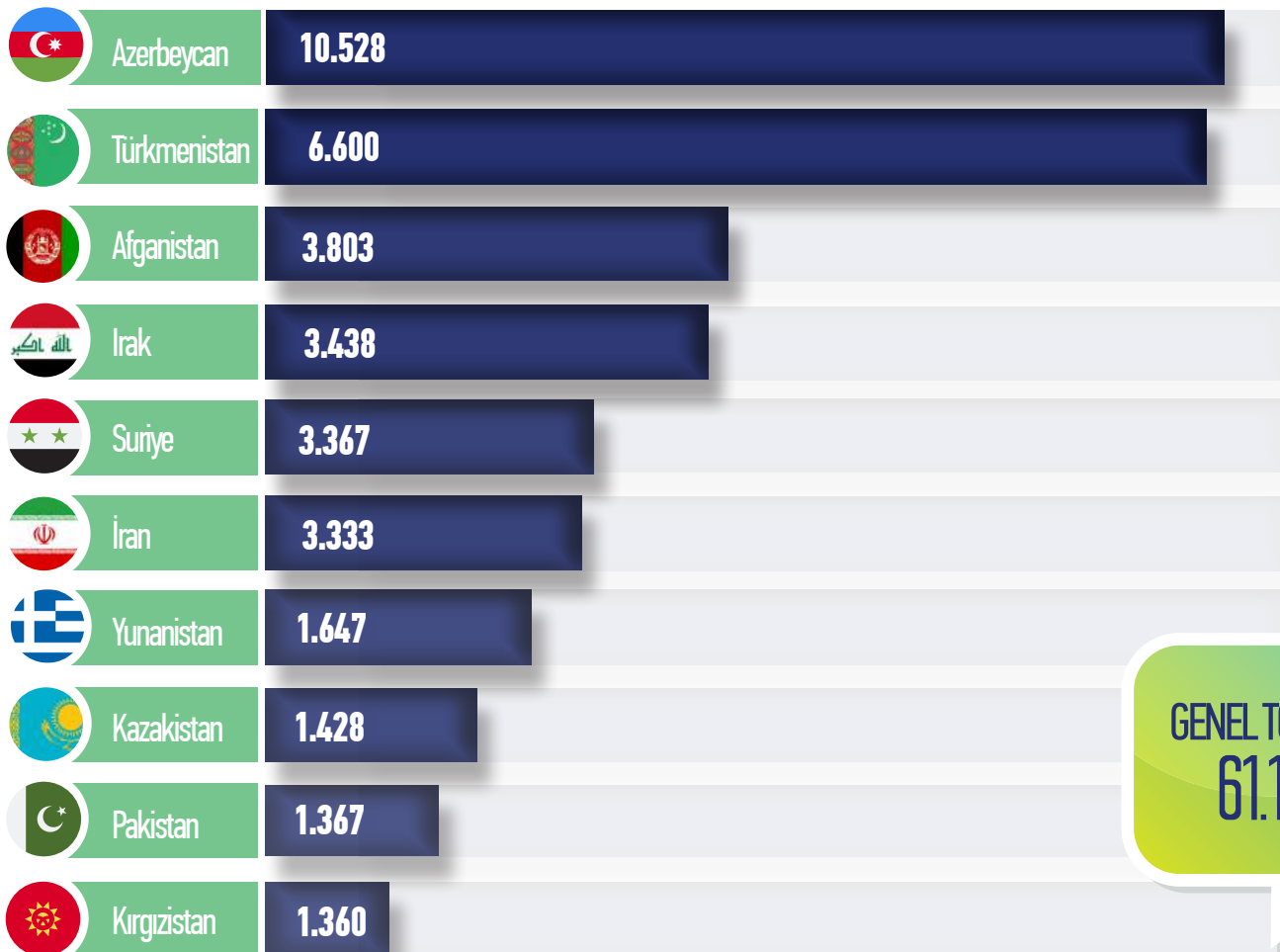
Grafik 8: 2016 Yılında Aile İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

2.3. Öğrenci İkamet İzni

2016 yılında Türkiye’de öğrenci ikamet izni ile bulunan 61.116 yabancından, Azerbaycan vatandaşları 10.528 kişi ile ilk sırada, Türkmenistan vatandaşları 6.600 kişi ile ikinci, Afganistan vatandaşları 3.803 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 9)

Grafik 9: 2016 Yılında Öğrenci İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

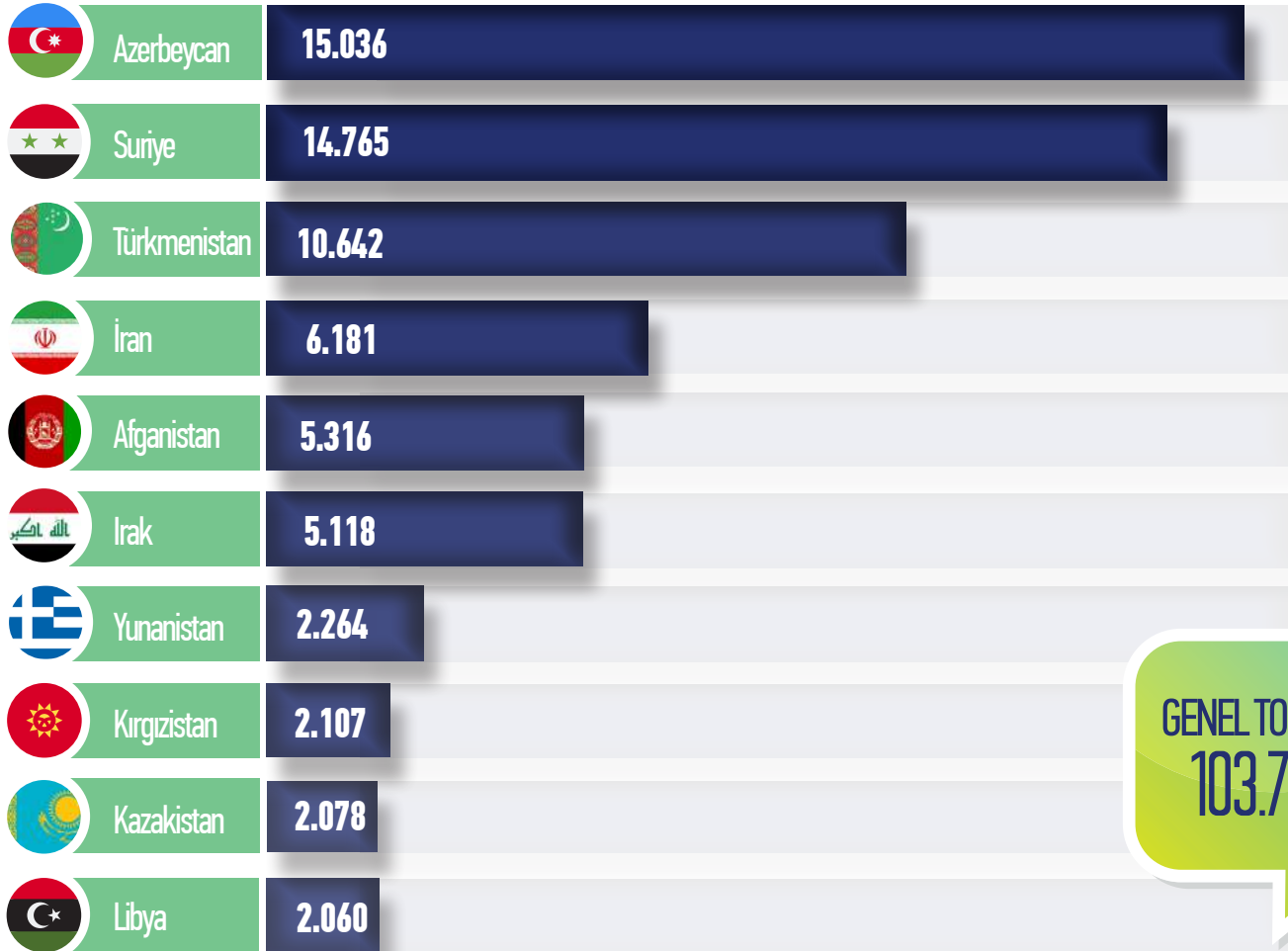

Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı verileri incelendiğinde; 2016-2017 eğitim-öğretim yılında toplam 103.727 yabancı öğrenci ülkemizde eğitim gördüğü görülmektedir.

Bunlardan Azerbaycan vatandaşları 15.036 kişi ile ilk sırada, Suriye vatandaşları 14.765 kişi ile ikinci, Türkmenistan vatandaşları ise 10.642 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 10)

Grafik 10: 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı Ülkemizde Eğitim Gören Yabancı Öğrenci Sayısı (YÖK)*

*YÖK veri kaynaklarında 17.02.2017 tarihi itibarıyla üniversitelerde eğitim gören yabancıların sayılarını ifade etmektedir.

Düzenli göç kapsamında ülkemize gelerek Yükseköğretim Kurumlarına (üniversitelere) kayıt olan yabancı öğrencilere ikamet izni düzenlenmektedir. Ülkemizde öğrenci ikamet izni ile yasal olarak kalan yabancıların sayısı GöçNet sisteminde öğrenci ikamet izni kaydı olan yabancılar üzerinden belirlenmektedir. Ancak öğrenci ikamet izni alan yabancı sayıları ile Yükseköğretim Kurumlarında öğrenci olarak kayıtlı yabancı (uluslararası öğrenci) sayıları arasında aşağıda yer alan sebeplerden dolayı fark oluşmaktadır:

1- Öğrenci ikamet izni dışında geçici koruma ve uluslararası koruma gibi farklı statülerde yer alan yabancıların da üniversitelere kayıt yaptırması,

2- Üniversiteden kabul alıp vize ile ülkemize giriş yaparak üniversite kaydını yaptıran ve henüz ikamet izni talep etmemiş olanların bulunması,

3- Üniversiteden kabul alıp vize ile ülkemize giriş yaparak üniversite kaydını yaptıran ve henüz ikamet izni talebi sonuçlanmamış olanların bulunması,

4- Öğrenci ikamet izni dışında ülkemizde aile ya da kısa dönem ikamet izni ile kalıp üniversiteye kayıt yaptırmış olanların bulunması,

5- Azami eğitim süresini tamamlamak, ders kaydı yaptırmamak gibi sebeplerle aktif öğrenciliği devam etmeyen ancak üniversite kayıtlarında öğrenci olarak görünenlerin bulunması,

6- Öğrenciliği devam ettiği halde herhangi bir sebeple ikamet izni başvurusu yapmamış veya başvurusunu uzatmamış olanların bulunması.

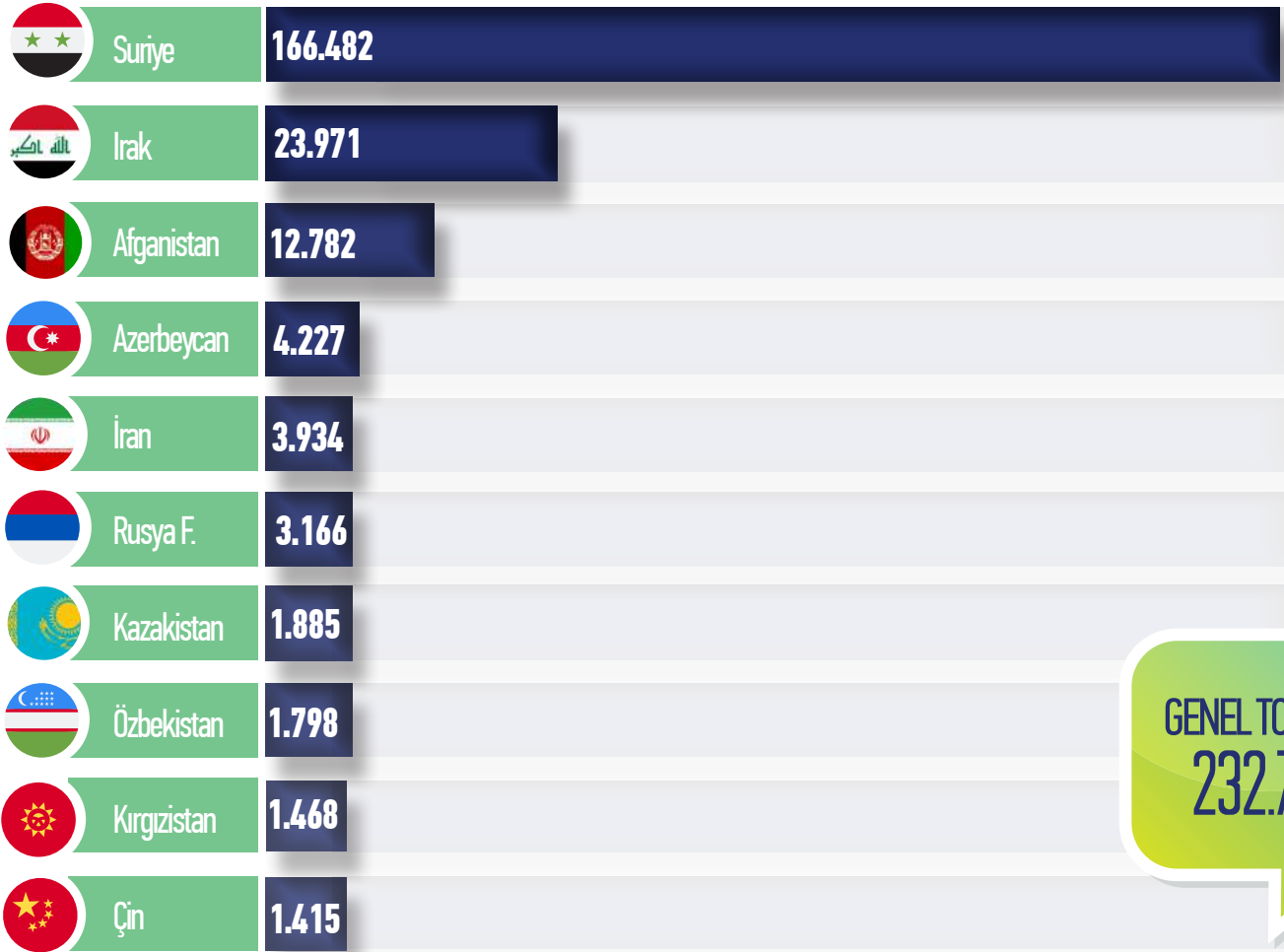

Türkiye’de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanlığının verileri incelendiğinde; 2016-2017 eğitim-öğretim yılında toplam 232.714 yabancı öğrenci ülkemizde eğitim gördüğü görülmektedir. Bunlardan Suriye

vatandaşları 166.482 kişi ile ilk sırada, Irak vatandaşları 23.971 kişi ile ikinci, Afganistan vatandaşları ise 12.782 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 11)

Grafik 11: 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı Ülkemizde Eğitim Gören Yabancı Öğrenci Sayısı (MEB)

2016 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığının yurtlarında kalan yabancı öğrenci istatistikleri incelendiğinde; Türkiye Burslusu olarak kalan toplam öğrenci sayısı 1.868 iken kendi imkânları ile gelen yabancı öğrenciler 446'dır. (Tablo 4)

Gençlik ve Spor Bakanlığında elde edilen bilgiler çerçevesinde 2016 yılı içinde ülkemizden ikamet izni alan yabancı sporculara ve antrenörlere ilişkin istatistikler incelendiğinde, ikamet izinlerinin %24'üne Amerika Birleşik Devletleri vatandaşlarının sahip olduğu görülmektedir. (Tablo 5)

Tablo 4: Gençlik Ve Spor Bakanlığının Yurtlarında Kalan Yabancılar

TÜRKİYE BURSLUSU			KENDİ İMKANLARI İLE GELEN YABANCI ÖĞRENCİLER (K.K.T.C. UYRUKLU ÖĞRENCİLER DAHİL)			AFGANİSTAN HÜKÜMET BURSLUSU ÖĞRENCİLER			GENEL TOPLAM		
KIZ	ERKEK	TOPLAM	KIZ	ERKEK	TOPLAM	KIZ	ERKEK	TOPLAM	KIZ	ERKEK	TOPLAM
885	983	1.868	256	190	446	0	17	17	1.141	1.190	2.331

Tablo 5: 2016 Yılı İçinde Ülkemizden İkamet İzni Alan Yabancı Sporcu ve Antrenörler (İlk 10 Ülke)

ÜLKE	BASKETBOL	HENTBOL	VOLEYBOL	BEDENSEL ENGELLİLER	ATLETİZM	CİMNASTİK	DIĞER	GENEL TOPLAM
ABD	163	0	9	0	0	0	2	174
SIRBİSTAN	24	47	10	0	0	0	13	994
UKRAYNA	3	35	11	0	5	10	22	86
RUSYA FEDERASYONU	3	14	4	0	1	4	10	36
BULGARİSTAN	5	1	6	0	1	1	18	32
HIRVATİSTAN	9	12	3	0	0	0	4	28
BEYAZ RUSYA	4	3	3	0	2	0	3	15
İTALYA	2	0	11	0	0	0	1	14
SLOVENYA	9	1	4	0	0	0	0	14
BOSNA-HERSEK	3	9	0	1	0	0	0	13
DIĞER	52	26	64	22	10	3	44	221
GENEL TOPLAM	277	148	125	23	19	18	117	727

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, 5978 sayılı teşkilat Kanununda, "Avrupa Birliği çerçevesinde yürütülen projeler ile Yükseköğretim Kurulu ve üniversiteler hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarınca ülkemizde eğitim görmesi uygun görülenlerle, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ülkemize gelen öğrencilerin, ülkemizdeki eğitim süreçlerinin başarılı bir şekilde sonuçlandırılması için her türlü esası belirleyerek, ilgili kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlamak" amacı kapsamında Türkiye

Bursları adı altında uluslararası öğrencilerin burslandırılması faaliyetlerini yürütmektedir.

Bu çerçevede, 2016 yılında gerçekleştirilen Türkiye Bursları faaliyetlerine 174 farklı ülkeden toplamda 92.892 öğrenci başvurmuştur. (Tablo 6)

2016 yılında gerçekleştirilen Türkiye Bursları faaliyetleri ile 142 ülkeden toplamda 3.995 öğrenciye burs verilmiştir. (Tablo 7)

Tablo 6: 2016 Yılında Gerçekleştirilen Türkiye Bursları Başvuruları

2016 BAŞVURU				
LİSANS	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	ARAŞTIRMA	TOPLAM
47.620	33.698	11.424	150	92.892

Tablo 7: 2016 Yılında Gerçekleştirilen Türkiye Bursları Başvuruları

2016 YILINDA TÜRKİYE BURSUNUN VERİLEN ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM DURUMLARI				
LİSANS	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	ARAŞTIRMA	TOPLAM
1.791	1.421	776	7	3.995

2.4. Çalışma İzinleri

Yabancıların Türkiye’de çalışmaları ile ilgili esaslar 13/08/2016 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanununda düzenlenmiştir. Kanun ülkemizin, uluslararası nitelikli işgücünden en üst düzeyde faydalanmasının önünü açmayı hedeflemektedir. Ancak anılan Kanunun Geçici 1 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında Kanunun uygulamasına ilişkin düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı düzenlendiğinden bazı konularda mevcut uygulamaya devam edilmektedir. Hâlihazırda yabancıların çalışma izinleri konusunda uygulanan mevzuat dağınıklık göstermektedir. 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun dışında 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gibi diğer mevzuatlarda da yabancıların çalışma izinleri konusunda düzenlemeler bulunmaktadır. Ancak yabancılara verilen çalışma izinleriyle ilgili iş ve işlemlerin çoğunluğu 4817 sayılı Kanun çerçevesinde yürütülmektedir.

6458 sayılı YUKK’un 27 nci maddesinde geçerli çalışma izni ile 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesine istinaden verilen Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesinin ikamet izni yerine geçerli sayılacağı ve çalışma izni verilecek yabancıların Kanunun 7 nci maddesi kapsamında Türkiye’ye girişine izin verilmeyecek yabancılar kapsamında olmaması şartı aranacağı düzenlenmiştir.

6458 sayılı Kanun Çalışma İzni ya da Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesi verilen yabancılardan, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre çalışma izni süresi kadar ikamet izni harcı tahsil edileceğini düzenleyen 27 nci maddesi hükmü 6735 sayılı Kanun ile değiştirilmiş olup çalışma izni

alan yabancılardan ayrıca ikamet izni harcı tahsil edilmesi uygulamasına son verilmiştir. Yabancıların çalışma izni müracaatları; yurt dışı ve yurt içi olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır.

Yabancılar, yurt dışından çalışma izni başvurularını, uyuğunda buldukları veya daimi ikamet ettikleri ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti temsilciliklerine yapmaktadırlar.

Yabancının yaptığı başvuruyu takip eden on işgünü içinde Türkiye’deki işverenin **www.turkiye.gov.tr** adresinden e-devlet üzerinden online çalışma izin başvurusu yapması gerekmektedir. Başvuru formu ve müracaat için gerekli diğer belgelerin yabancının başvurusunu takip eden on iş günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ulaştırılması zorunludur.

Konsolosluklardan çalışma izni olarak Türkiye’ye gelen yabancılar, giriş tarihinden itibaren en geç yirmi iş günü içinde adres kayıt sistemine kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar.

Türkiye’de öğrenim amacıyla verilen ikamet izinleri hariç, en az altı ay süreli ikamet izni olan yabancılar çalışma iznine yurt içinden başvurabilmektedir.

İşverenin söz konusu yabancıyı çalıştırmak üzere ikamet izni süresi içerisinde **www.turkiye.gov.tr** adresinden e-devlet şifresi ile giriş yaparak online çalışma izin başvurusu yapması gerekmektedir.

Başvuru formu ve müracaat için gerekli diğer belgelerin online başvurunun tamamlanmasını takiben altı işgünü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ulaştırılması zorunludur. Çalışma izni alan yabancılar en geç yirmi iş günü içinde adres kayıt sistemine kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar.

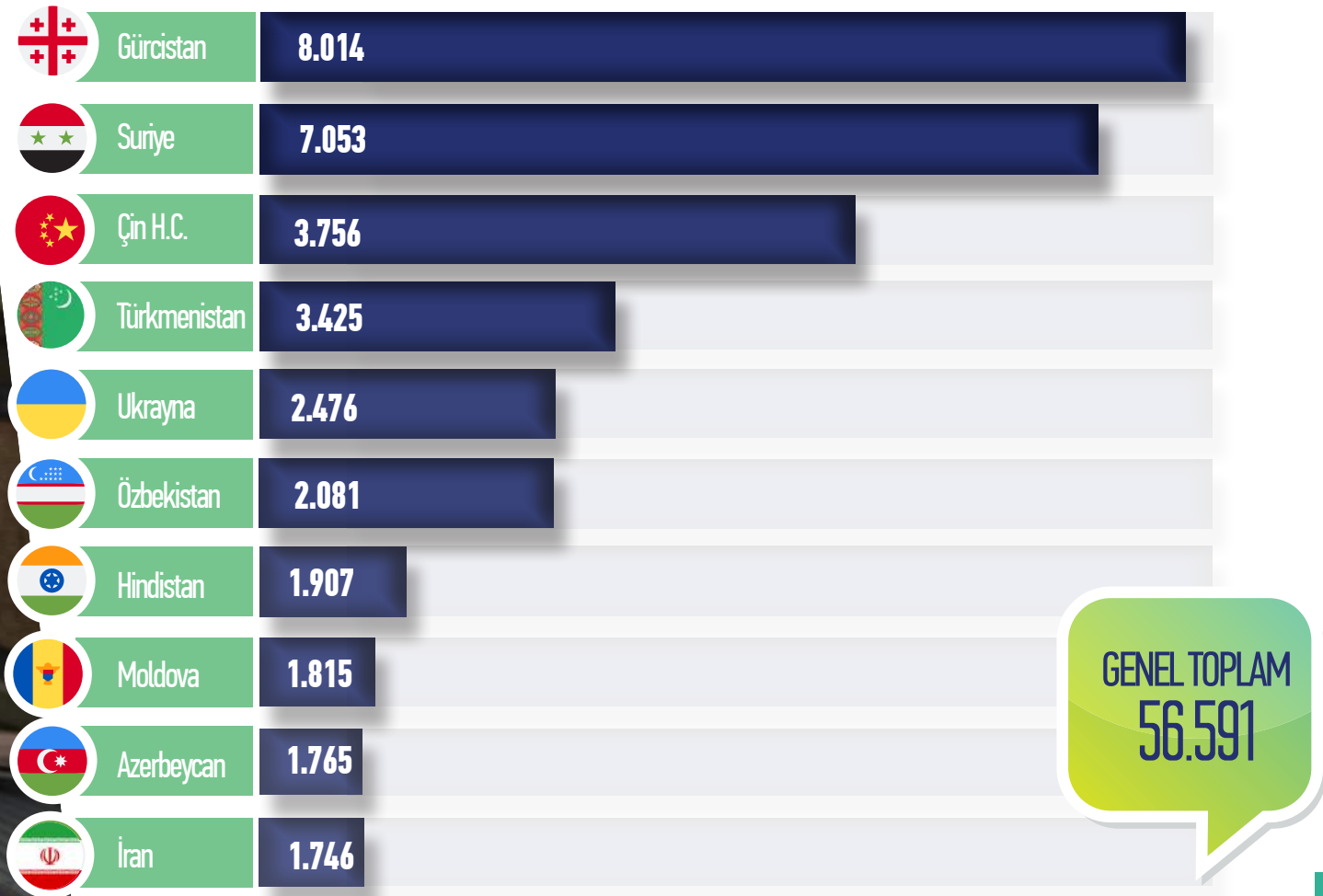

Yabancınn yaptığı başvuruğu takip eden on işğünü içinde Türkiye'deki işverenin www.turkiye.gov.tr adresinden e-devlet üzerinden online çalışma izin başvurusu yapması gerekmektedir.

Türkiye'de, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı dışında çalışma izni veren Kültür ve Turizm Bakanlığı, YÖK Başkanlığı, Ekonomi Bakanlığı Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğüne de çalışma izni düzenlenebilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüzce 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun 7 ve 15 inci maddeleri çerçevesinde görüş bildirilmektedir.

2016 yılında Türkiye'de çalışma izni ile bulunan 56.591 yabancından, Gürcistan vatandaşları 8.014 kişi ile ilk sırada, Suriye vatandaşları 7.053 kişi ile ikinci, Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşları 3.756 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 12)

Grafik 12: 2016 Yılında Çalışma İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

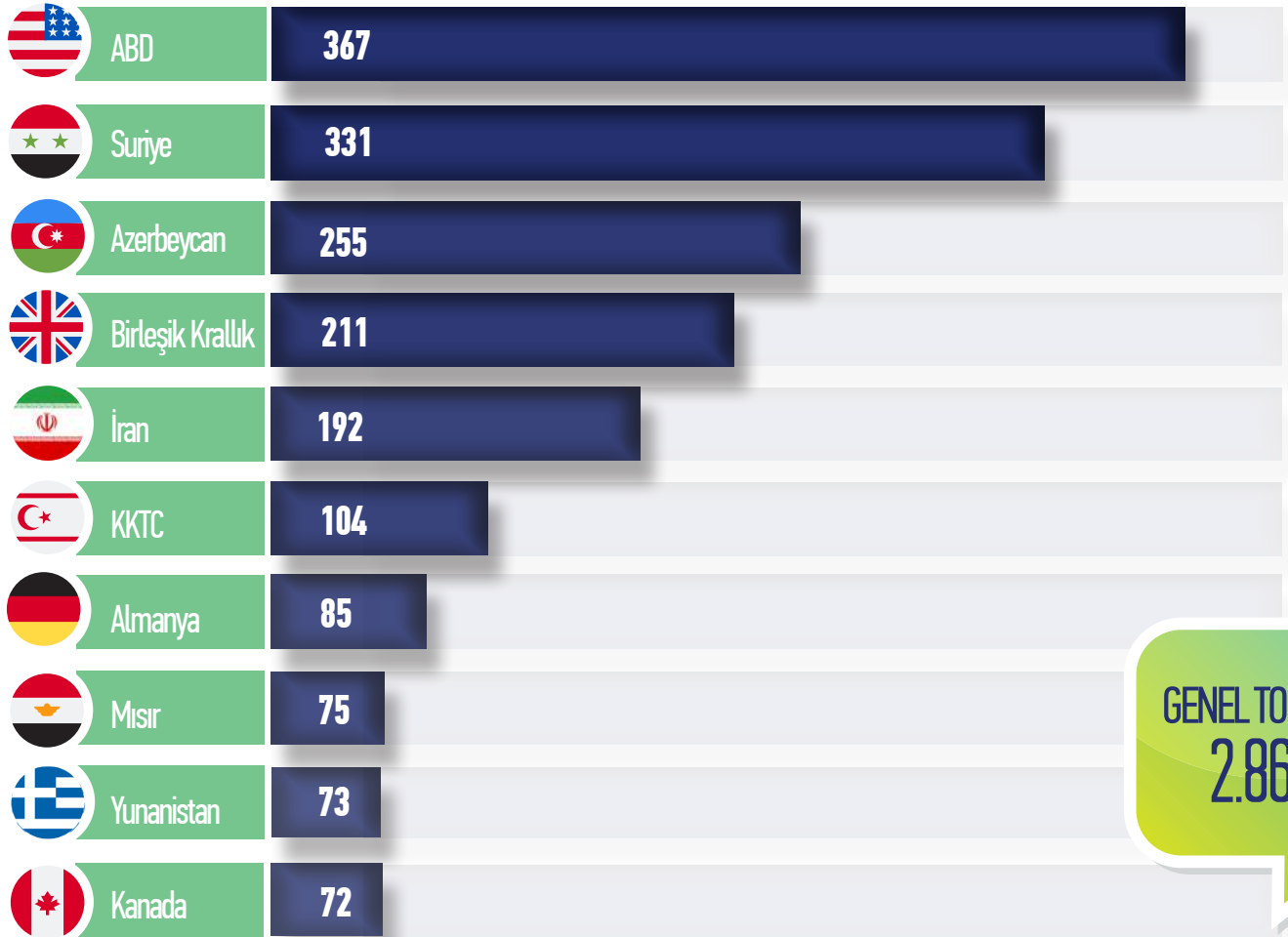

Türkiye’de görev yapan yabancı uyruklu öğretim elemanlarına ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı verileri incelendiğinde; 2016-2017 eğitim-öğretim yılında toplam 2.864 yabancı öğretim elemanının ülkemizde görev yaptığı görülmektedir. Bunlardan Amerika Birleşik

Devletleri vatandaşları 367 kişi ile ilk sırada, Suriye vatandaşları 331 kişi ile ikinci, Azerbaycan vatandaşları ise 255 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 13)

Grafik 13: 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılında Görev Yapan Yabancı Uyruklu Öğretim Elemanları (İlk 10 Ülke)

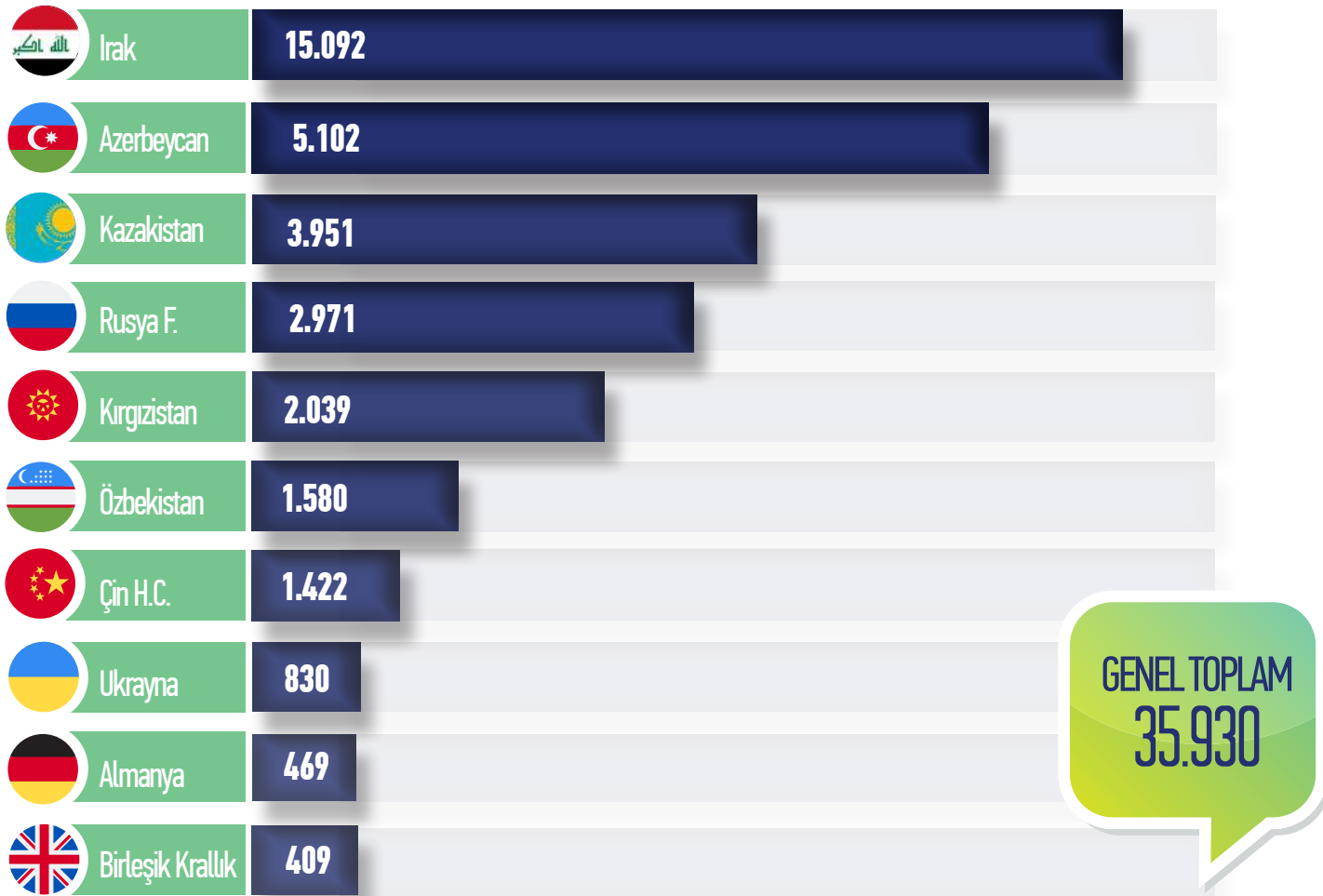
*YÖK veri kaynaklarında 17.02.2017 tarihi itibarıyla üniversitelerde görev yapan yabancı uyruklu öğretim elemanlarının sayılarını ifade etmektedir.

2.5. Diğer İkamet İzinleri

2016 yılında Türkiye’de kısa dönem, aile, öğrenci ikamet izni ve çalışma izninin dışında kalan uzun dönem, insani ikamet ve insan ticareti mağduru ikamet izni ile ülkede bulunan 35.930

yabancidan, Irak vatandaşları 15.092 kişi ile ilk sırada, Azerbaycan vatandaşları 5.102 kişi ile ikinci, Kazakistan vatandaşları 3.951 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 14)

Grafik 14: 2016 Yılında Diğer İkamet İzinleri İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından 18 Mayıs 2015 tarihinde hayata geçirilen ve kısa süre içerisinde yoğun ilgi gören e-ikamet sistemi sayesinde, 2015 yılı sonuna kadar toplam 370.309 e-ikamet izin belgesi, 2016 yılı sonuna kadar toplam 490.799 e-ikamet izin belgesi düzenlenmiş ve belgeleri posta yoluyla adreslerine gönderilmiştir.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

www.goc.gov.tr

2.6. E-ikamet Sistemi

İkamet izinlerinde ilk başvuruların, geçiş başvurularının ve uzatma başvurularının elektronik ortamda yapabilmelerini sağlamak amacıyla e-ikamet sistemi geliştirilmiştir. Başvuru sistemine www.goc.gov.tr internet adresinden erişilmektedir.

Merkezi randevu sistemi ile ilk başvuru ve geçiş başvuruları için ilk veri girişi il göç idaresi müdürlüklerine gelmeden yabancı tarafından elektronik olarak yapılmakta, yabancıya il müdürlüğüne gelmesi gereken tarihi seçme imkânı sunulmakta ve başvurduğu ikamet izni türü için gereken belgeler başvuru formunda bildirilmektedir.

Hâlihazırda ikamet izni bulunan yabancılar ikamet izni bitiminden en fazla altmış gün önce il göç idaresi müdürlüklerine gelmeden, elektronik olarak ikamet izinlerini uzatabilmektedir. Böylece ikamet izinlerinin düzenlenmesindeki bürokratik işlemler önemli ölçüde azaltılmış, ikamet izni veri girişlerinde kaybedilen zaman en aza indirilmiş, elektronik ortamın aktif kullanılmasıyla da daha yönetilebilir bir düzenli göç sistemine kavuşulması amaçlanmıştır.

e-ikamet ile ikamet izni harçları sistem tarafından hesaplandığından harçların ülke genelinde hesaplanmasında yeknesaklık sağlanmıştır.

Sistem başvuruları kolaylaştırmasının yanında sadece yasal başvuru süresi içindeki başvuruları kabul edeceğinden, düzensiz göçle mücadelele programlı bir yapıyla destek olmaktadır.

Kanunun 21 inci maddesine göre ikamet izni başvuruları en geç doksan gün içinde sonuçlandırılmaktadır. Ayrıca Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğinin 22 nci maddesine göre doksan günlük süre, bilgi ve belgelerin tam olarak yetkili

makama teslim edildiği tarihten başlamaktadır.

İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenmektedir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından 18 Mayıs 2015 tarihinde hayata geçirilen ve kısa süre içerisinde yoğun ilgi gören e-ikamet sistemi sayesinde, 2015 yılı sonuna kadar toplam 370.309 e-ikamet izin belgesi, 2016 yılı sonuna kadar toplam 490.799 e-ikamet izin belgesi düzenlenmiş ve belgeleri posta yoluyla adreslerine gönderilmiştir.

İkamet izinlerinde ilk başvuruların, geçiş başvurularının ve uzatma başvurularının elektronik ortamda yapabilmelerini sağlamak amacıyla e-ikamet sistemi geliştirilmiştir.

3. Düzensiz Göç

Düzensiz göç hedef, transit ve kaynak ülkeler açısından ayrı ayrı değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Bu kavram, hedef ülkeler için ülkelerine yasadışı yollardan gelen veya yasal yollarla gelip yasal çıkış süreleri içerisinde çıkmayan kişileri kapsarken; kaynak ülke için ülkesini terk ederken gerekli prosedürlere uymayarak ülke sınırlarını geçen kişileri içermektedir. Transit ülkeler içinse; kaynak ülkelerden hedef ülkeye ulaşmak için yasal ya da yasal olmayan yollarla ülkeye girip bu ülkeyi bir geçiş ülkesi olarak kullanıp ülkeyi terk eden kişileri ifade etmektedir.

Ülkemiz, coğrafi konumu gereği ve çevre ülkelerdeki siyasi, sosyal ve ekonomik sıkıntılar nedeniyle hem hedef ülke hem de yabancı uyruklu şahısların Avrupa ülkelerine ulaşımında bir köprü vazifesi görmesi sebebiyle transit ülke konumunda bulunmaktadır. Uzun kara ve deniz sınırlarına sahip oluşunun yanında çok sayıda da sınır komşusunun

bulduğu bir konumda yer alması, Türkiye'nin göç alanında potansiyelini kanıtlar niteliktedir.

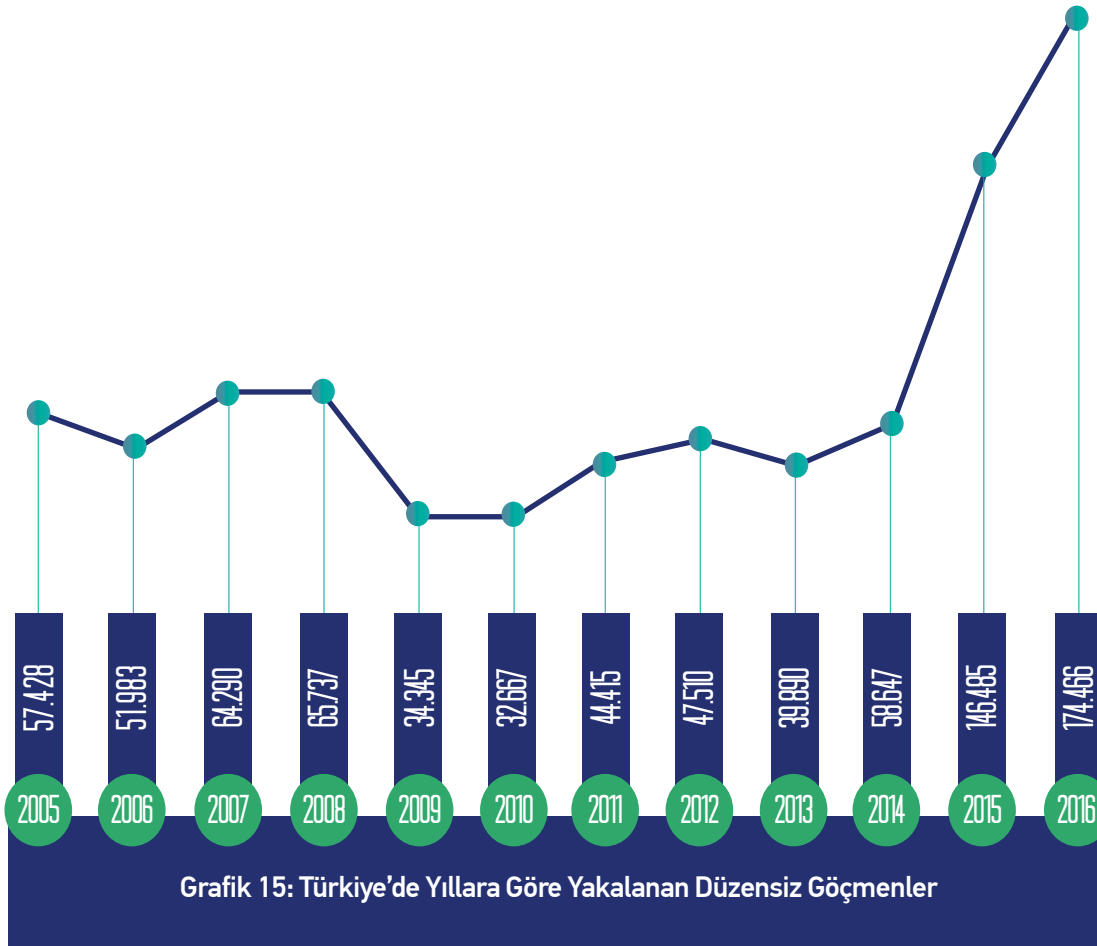
Ülkemiz, düzensiz göçe karşı gerek ulusal düzeyde etkin tedbirler alarak gerekse bu alanda uluslararası düzeyde sorunların tespiti, bilgi alış-verişi, ortak mücadele ve işbirliği şeklindeki çalışmaların çoğuna aktif olarak katılarak bu konudaki kesin tavrını ortaya koymakta, ülkemiz üzerinden düzensiz göçü önlemek ve ülkemizde yasa dışı bulunan yabancıları ülkeden çıkarmak için etkin ve kararlı biçimde çalışmalarını yürütmektedir.

Ülkemizde düzensiz göç konusuna ilişkin faaliyetler; Göç İdaresi Genel Müdürlüğü koordinesinde, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ve ilgili kurumlar ile iş birliği halinde yürütülmektedir.

3.1. Düzensiz Göçmenler

2016 yılında yakalanan düzensiz göçmen sayısı 2015 yılına göre % 19'luk bir artışla 174.466 olmuştur. 2005 yılından 2016 yılı sonuna kadar yakalanan düzensiz göçmen sayısı ise 817.863'tür. (Grafik 15)

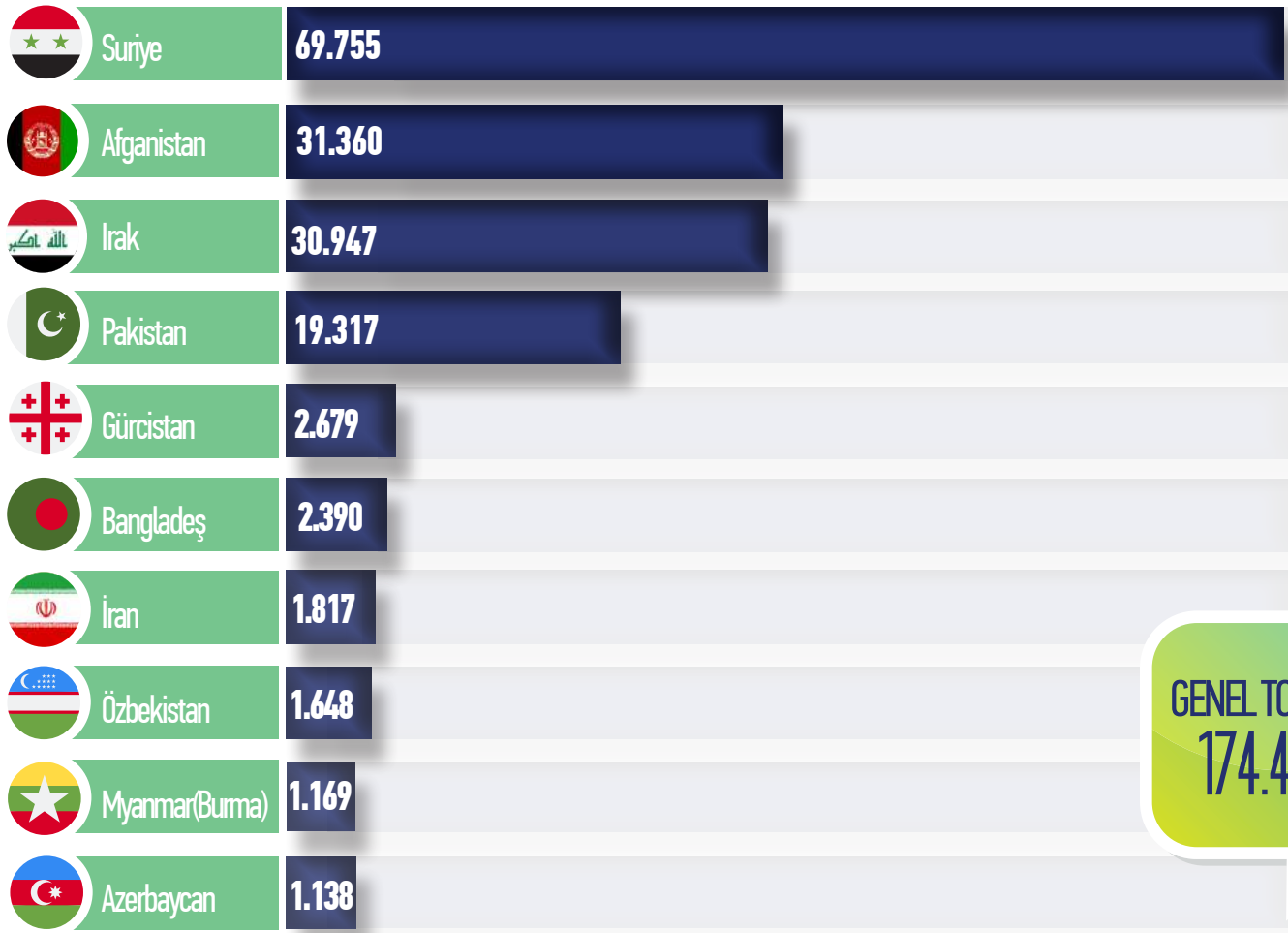
Grafik 15: Türkiye'de Yıllara Göre Yakalanan Düzensiz Göçmenler

2016 yılında yakalanan düzensiz göçmen sayısı 174.466'dır. Bunlardan Suriye vatandaşları 69.755 kişi ile ilk sırada, Afganistan vatandaşları 31.360 kişi

ile ikinci sırada, Irak vatandaşları ise 30.947 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 16)

Grafik 16: 2016 Yılında Türkiye'de Yakalanan Düzensiz Göçmenler (İlk 10 Ülke)

Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından deniz yoluyla gerçekleştirilen düzensiz göç faaliyetlerinden elde edilen istatistikler çerçevesinde 2016 yılında hayatını kaybeden düzensiz göçmenlerin sayısı 2015 yılına göre %29 azalışla 192 olmuştur. (Tablo 8)

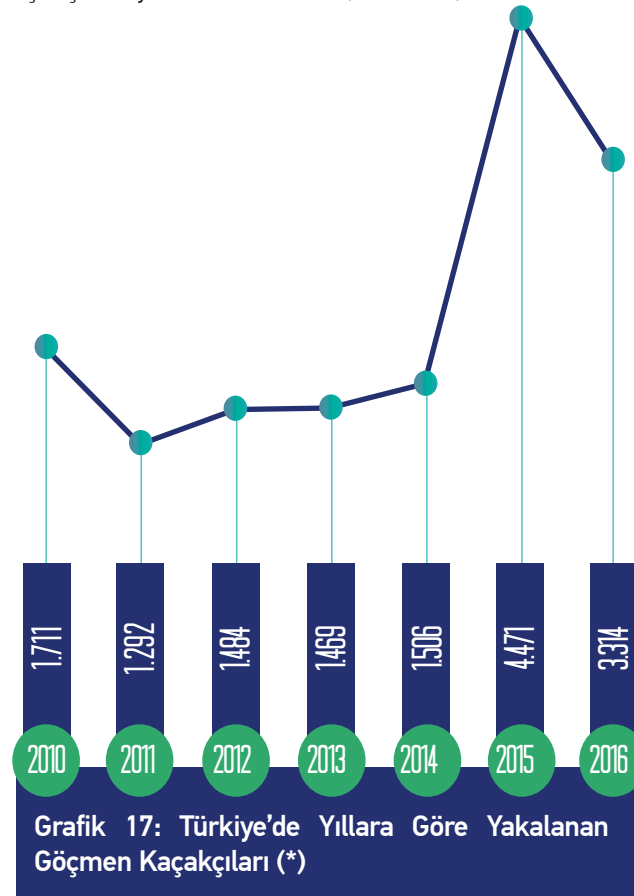
Tablo 8: 2015-2016 Yıllarında Denizlerimizde Hayatını Kaybeden Düzensiz Göçmenlerin Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	2015	2016
OCAK	-	103
ŞUBAT	9	38
MART	6	32
NİSAN	10	-
MAYIS	2	-
HAZİRAN	7	-
TEMMUZ	9	-
AĞUSTOS	15	1
EYLÜL	72	7
EKİM	38	-
KASIM	40	6
ARALIK	71	5
TOPLAM	279	192

3.2. Göçmen Kaçakçıları

Göçmen kaçakçıları, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollardan; bir yabancıyı ülkeye sokan, ülkede kalmasına imkân sağlayan veya ülkeden çıkaran kişilerdir. Göçmen kaçakçıları, düzensiz göç kapsamında değerlendirilmektedir.

2016 yılında Türkiye’de göçmen kaçakçısı olarak yakalanan kişi sayısı 3.314 olarak tespit edilmiştir. 2010 yılından 2016 yılı sonuna kadar yakalanan göçmen kaçakçısı sayısı ise 15.247’dir. (Grafik 17)

*2013 ve 2014 yılı Türkiye Göç Raporlarındaki verilere ilişkin güncelleme yapılmıştır.

3.3. Geri Kabul Anlaşmaları

Geri Kabul Anlaşmaları, tarafların birbirlerinin topraklarında yasa dışı olarak ikamet eden vatandaşlarını ve/veya kendi toprakları üzerinden diğerine yasa dışı olarak geçen üçüncü ülke vatandaşlarını geri kabul etme yükümlülüğü altına girdikleri anlaşmalardır. Geri kabul anlaşmaları; pasaport, gerekli ise vize ya da benzeri seyahat dokümanları olmaksızın, genellikle yasa ile belirlenmiş gümrük kapıları ile diğer giriş noktalarından sayılmayan yerlerden ülkeye girmiş, halen ülkede bulunan kişiler ile giriş sırasında bu şartları yerine getirmiş olsa da vize süresinin bitmesi veya bunun gibi nedenlerle artık bu şartları taşımayan kişilerin vatandaşı oldukları ülkelere gönderilmelerine yönelik anlaşmalardır.

Geri Kabul Anlaşmaları, ülkeleri düzensiz göçe karşı önlem almaya teşvik eden, düzensiz göçmenlerin insan onuruna yakışır şekilde ülkelerine gönderilmelerini sağlayan etkin bir araçtır. Düzensiz göçmenlerin sınır dışı edilmelerinde yaşanan sorunların ortadan kaldırılması ve caydırıcılık gücünün bulunması bakımından ülkeler arasında önemli bir işbirliği aracı olarak kabul edilen bu anlaşmalar, ülkede yakalanan düzensiz göçmenlerin anlaşmalı yapılmış kaynak ülkeye veya en son transit geçiş yaptıkları ülkeye geri gönderilmesini düzenlemektedir.

Geri Kabul Anlaşmasının düzensiz göçle mücadele kapsamında en önemli ayağını da söz konusu anlaşmaların kapsamı içerisine üçüncü ülke vatandaşlarının dâhil edilmesi oluşturmaktadır. Geri Kabul Anlaşmalarına üçüncü ülke vatandaşlarının dâhil edilmesi ile taraf devletler kendi topraklarından

kaynaklanan sorunların sorumluluğuna katlanma yükümlülüğüne girmektedirler. Bir diğer deyişle, devletler, kendi topraklarını transit bir güzergâh olarak kullanan düzensiz göçmenlerin sorumluluğunu üstlenebilmeli, komşularına zarar vereceğini bildiği faaliyetlerden kaçınmalıdırlar. Üçüncü ülke vatandaşlarının geri kabul zorunluluğu kapsamına alınması, AB'ye düzensiz göçmenleri geri gönderme konusunda önemli bir kolaylık sağlamaktadır. Böylece hem kaynak hem de transit ülkeleri kapsayan Geri Kabul Anlaşmaları, AB üyelerinin topraklarında bulunan düzensiz göçmenlerin geri dönüş açmazını çözümlenin etkili yollarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Ülkemiz, düzensiz göçmenlerin ülkelerine güvenli bir şekilde gönderilmelerini veya ülkemize güvenli bir şekilde alınmasını teminen özellikle düzensiz göçe konu olan kaynak, transit ve hedef ülkelerle Geri Kabul Anlaşması imzalamaya önem vermektedir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar neticesinde 2001 yılından bu yana 16 ülke ve AB ile Geri Kabul Anlaşması imzalanmıştır.

Ülkemiz, 16 Aralık 2013 tarihinde AB ile "Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasında İzinsiz İkamet Eden Kişilerin Geri Kabulüne İlişkin Anlaşma"yı imzalamış, aynı tarihte vatandaşlarımızın AB'ye vizesiz seyahatine imkân tanınmasını amaçlayan "Vize Serbestisi Diyaloğu" süreci de başlatılmıştır.

Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması mütekabiliyet temelinde, Türkiye'de veya AB'ye üye ülkelerden birinde, son beş yıl içinde ülkeye giriş, ülkede bulunma veya ikamet etme koşullarını sağlamayan

veya sağlayamaz duruma düşen kişilerin talepte bulunulan ülkeye geri gönderilmesini amaçlamaktadır.

16 Nisan 2014 tarihli Resmi Gazete 'de 2014/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması'nın uygulanmasında tüm kamu kurum ve kuruluşlarının Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne her türlü desteği sağlaması hususuna önem atfedilmiştir.

*Yunanistan ile Geri Kabul Protokolü imzalanmıştır.

** Nijerya ve Yemen ile imzalanan Geri Kabul Anlaşmaları TBMM Dış İlişkiler Komisyonunda kabul edilmiş ve TBMM Genel Kuruluna sevk edilmiştir.

Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması tüm AB ülkelerini kapsamamaktadır. Danimarka ile Birleşik Krallık (İngiltere) ve İrlanda'nın durumu farklılık arz etmektedir.

Tablo 9: Türkiye'nin Geri Kabul Anlaşması İmzaladığı Ülkeler

ÜLKE	İMZA TARİHİ
SURİYE	10 Eylül 2001
YUNANİSTAN*	8 Kasım 2001
KIRGIZİSTAN	6 Mayıs 2003
ROMANYA	19 Ocak 2004
UKRAYNA	7 Haziran 2005
PAKİSTAN	7 Aralık 2010
RUSYA FEDERASYONU	18 Ocak 2011
MOLDOVA	1 Kasım 2012
BELARUS	29 Mart 2013
KARADAĞ	18 Nisan 2013
AB	16 Aralık 2013
NIJERYA**	2 Şubat 2011
BOSNA-HERSEK	16 Şubat 2012
YEMEN**	20 Ekim 2012
KOSOVA	15 Aralık 2015
NORVEÇ	26 Nisan 2016

3.3. 1. 18 Mart Türkiye – AB Ortak Sonuç Bildirisi

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasında 18 Mart 2016 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye-Avrupa Birliği Zirvesi'nde alınan kararlar doğrultusunda 20 Mart 2016 tarihi itibarıyla ülkemizden Yunanistan'a geçen tüm düzensiz göçmenlerin geri dönüşleri 4 Nisan 2016 tarihi itibarıyla Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda başlamıştır. Yunanistan adalarına ulaşan göçmenlerden yalnızca uluslararası koruma başvurusu reddedilenler veya uluslararası korumaya ihtiyacı olmayanların geri dönüşü sağlanmaktadır. Türkiye ve Avrupa Birliği Ortak Sonuç Bildirisi kapsamında Yunanistan adalarından geri alınan bir Suriye uyruklu göçmen karşılığında, geçici koruma kapsamında bir Suriye uyruklu göçmen Üye Devletlere yeniden yerleştirilmektedir.

Mutabakat sonucunda Ege'de düzensiz göçün kontrol altına alınmasıyla bu güzergâh göçmen kaçakçıları bakımından caydırıcı olmaktadır. Dolayısıyla, yasa dışı yollardan AB'ye ulaşmak üzere ülkemize yapılan geçişler kayda değer ölçüde azalmaktadır. Bu uygulama düzensiz göçmenlerin hayatını kaybetmesinin de önüne geçmektedir. Tablo 10 incelendiğinde; 2016 yılı Nisan ayı itibarıyla denizlerde hayatını kaybeden düzensiz göçmenlerin sayısı oldukça düşük seviyelere gerilediği görülmektedir.

Bu uygulama, insani mağduriyetlere son verilmesi ve kamu düzeninin yeniden tesis edilmesi için gerekli olan geçici ve olağanüstü bir tedbir olacaktır.

Tablo 10: 2016 Yılında Geri Alım Kapsamında Teslim Alınanların Mülakat Neticesinde Tespit Edilen Uyruklarına Göre Dağılımı

ÜLKELER	KİŞİ SAYISI	ÜLKELER	KİŞİ SAYISI
AFGANİSTAN	75	LÜBNAN	2
BANGLADEŞ	46	MALİ	1
CEZAYİR	79	MISIR	2
DEMOKRATİK KONGO	5	MYANMAR	9
DOMİNİK	1	NEPAL	2
FAS	24	NIJERYA	2
FİLDİŞİ	1	PAKİSTAN	367
FİLİSTİN	2	SRİ LANKA	16
GANA	1	SURİYE	112
HİNDİSTAN	3	ÜRDÜN	1
IRAK	21	YEMEN	1
İRAN	27	TOPLAM	800

*4 Nisan 2016 - 31 Aralık 2016 tarihleri arası

4. Sınır Dışı Etme

Düzensiz göç kapsamında değerlendirilen yabancılar hakkında sınır dışı kararı alınmaktadır. Sınır dışı etme kararıyla, menşe ülkesine veya transit gideceği ülkeye ya da üçüncü bir ülkeye sınır dışı edilebilmektedir. Söz konusu yabancıardan 56 ncı madde kapsamına girenlere “Çıkış İzin Belgesi” düzenlenmekte ve yabancılar terke davet edilmektedir. 57 nci madde kapsamına giren yabancılar hakkında idari gözetim kararı alınmaktadır.

Sınır dışı edilecek yabancıların seyahat masrafları kendilerince karşılanmaktadır. Bunun mümkün olmaması halinde, masrafların eksik kalan kısmı veya tamamı Genel Müdürlük bütçesinden karşılanmaktadır. Sınır dışı edilecek yabancılar kolluk birimlerince sınır kapılarına götürülmekte ve çıkışları sağlanmaktadır.

5. Geri Gönderme Merkezleri ile Kabul ve Barınma Merkezleri

Geride gönderme merkezleri ile kabul ve barınma merkezleri Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne işletilmektedir.

Hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancılardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye'ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye'den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından idari gözetim kararı alınır. Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar, kırk sekiz saatlik süre içerisinde geri gönderme merkezine götürülmekte ve seyahat belgeleri yoksa temini sağlanmaktadır.

Geride gönderme merkezlerindeki idari gözetim süresi altı ayı geçmemektedir. Ancak bu süre, sınır dışı etme işlemlerinin yabancıların iş birliği yapmaması veya ülkesiyle ilgili doğru bilgi ya da belgeleri vermemesi nedeniyle tamamlanamaması hâlinde, en fazla altı ay daha uzatılabilmektedir.

Ülkemizde 2016 yılında mevcut bulunan toplam 19 adet geri gönderme merkezi Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne işletilmiştir.

23 Kasım 2015 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğünden devralınan 13 adet geri gönderme merkezinin devralma döneminde çeşitli iyileştirmeler ile yeni merkezler açılmış ve bazı kapasiteler artırılmış, bazıları azaltılmıştır.

2016 yılında Türkiye'de hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar, toplam kapasiteleri 6.780 olan ve 19 ilde bulunan geri gönderme

Tablo 11: Geride Gönderme Merkezleri (2016 Yılı Mevcut Durum)

ÜLKELER	KİŞİ SAYISI	ÜLKELER	KİŞİ SAYISI
ADANA	120	İSTANBUL	270
ANTALYA	60	İZMİR (IŞIKKENT)	50
AYDIN	380	İZMİR (HARMANDALI)	750
BURSA	32	KAYSERİ	750
ÇANAKKALE	84	KIRKLARELİ	750
EDİRNE	500	KOCAELİ	50
ERZURUM 1	750	MUĞLA	100
ERZURUM 2	750	TEKİRDAĞ	50
GAZİANTEP	750	VAN	392
HATAY	192	TOPLAM	6.780

merkezlerinde barındırılmıştır. (Tablo 11)

Ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında 16 Aralık 2013 tarihinde imzalanan Geri Kabul Anlaşması ve her sene ülkemizde yakalanan düzensiz göçmen sayısındaki artış göz önünde bulundurulduğunda, Genel Müdürlüğümüzce mevcut geri gönderme merkezlerinin kapasitelerinin arttırılması ve bu doğrultuda mevcut merkezlerin yerine standartları yüksek yenilerinin yapılması gerektiği öngörülmüştür.

Bu kapsamda Kalkınma Bakanlığı tarafından 11 adet geri gönderme merkezinin yapımını kapsayan ulusal bütçeli Geri Gönderme Merkezleri Projesi 2014 ve 2015 yılı yatırım programlarına alınmıştır.

Bu kapsamda; Çanakkale, Aydın, Kocaeli, Ağrı ve Antalya illerinde 5 adet merkezin inşaatları devam etmektedir. (Tablo 12)

Kabul ve barınma merkezleri, başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi yabancıların barınmasının sağlandığı merkezlerdir.

23 Kasım 2015 tarihinde devralınan 100 kişi kapasiteli Yozgat ili kabul ve barınma merkezi Genel Müdürlüğümüzce işletilmektedir. Ayrıca Konya ilinde bulunan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında devralınan binanın gerekli tadilatların yapılarak bir kabul ve barınma merkezine dönüştürülmesi çalışmaları devam etmektedir. Bu merkezde anne ve babalarından ayrı durumda bulunan başvuru sahibi, korumasız 18 yaşını doldurmuş kadınların barındırılması planlanmaktadır. (Tablo 13)

Tablo 12: 2014 ve 2015 Yılı Yatırım Programına Alınan Geri Gönderme Merkezleri (Yapımı Devam Ediyor)

SIRA NO	İL	TOPLAM
TOPLAM KAPASİTE		4.570
1	ANKARA	500
2	AĞRI	400
3	ÇANAKKALE	250
4	KOCAELİ	250
5	MALATYA	250
6	TEKİRDAĞ	400
7	İSTANBUL (Konteyner)	1.200
8	HATAY	400
9	KIRIKKALE	400
10	ANTALYA	120
11	AYDIN (Konteyner)	400

Tablo 13: Kabul ve Barınma Merkezleri

SIRA NO	İL	TOPLAM
TOPLAM KAPASİTE		176
1	YOZGAT	100
2	KONYA	76

02.

RÜM
ULUSLARARASI KORUMA

A photograph showing a person in a yellow life vest and khaki pants on the deck of a white boat, pulling a black inflatable boat. The inflatable boat is filled with people, some wearing life jackets, and is on the blue sea. The sky is clear and blue.

Devletlerin vatandaşlarını korumamaları ya da koruyamamaları sonucu uluslararası koruma talepleri ve ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

1. Uluslararası Koruma

Uluslararası koruma, bir göç olayı olmakla birlikte, taşıdığı özel nedenlerden dolayı diğer göç hareketlerinden ayrı olarak ele alınan bir insan hareketliliği olayıdır. Sosyal ve siyasal olguların etkisi ile ortaya çıkan ve dini, ahlaki, sosyal, ekonomik ve insani boyutu olan uluslararası koruma konsepti, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, bugün de dünya ve insanlık için önemini korumaktadır. Bu önemin sonucu olarak uluslararası koruma alanı temel uluslararası insan hakları belgelerinde kendine yer edinmiştir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 14 üncü maddesinde, “Herkesin zulüm karşısında başka ülkelerde sığınma talebinde bulunma ve sığınma olanağından yararlanma hakkına sahip” olduğu ifade edilmiştir.

Devletlerin vatandaşlarını korumamaları ya da koruyamamaları sonucu uluslararası koruma talepleri ve ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Uluslararası koruma niteliği gereği, vatandaşlığın getirdiği bir koruma yerine bunu ikame eden bir koruma biçimi olarak mülteci ve sığınmacıların güvenlik altına alınmalarının sağlanması olarak tanımlanabilir. Uluslararası koruma sağlanmasına ilişkin temel sorumluluk sığınma arayan bireyin sığınma talep ettiği devlettir. Bunun yanı sıra, uluslararası hukuk çerçevesinde bütün devletlerin sığınma arayan bireylere uluslararası koruma sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır.

1.1. Yasal Mevzuat

Ülkemizin de hazırlanmasında yer aldığı 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Cenevre Sözleşmesi (1951 Cenevre Sözleşmesi) uluslararası mülteci hukukunun temel belgesi olarak kabul edilmektedir.

Türkiye “1951 Tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi”ni, (1951 Cenevre Sözleşmesi) 29 Ağustos 1961 tarihinde 359 sayılı Kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisinde onaylayarak kabul etmiş ve içerisinde bulunduğu bölgeyi göz önünde bulundurarak, mülteciliğin belirlenmesi yönünden öngörülen seçme hakkını kullanarak yalnızca Avrupa’dan Türkiye’ye gelerek uluslararası koruma talep eden yabancıları sözleşme kapsamında mülteci olarak kabul edeceğini 359 sayılı Kanunla belirtmiştir.

Türkiye, “1967 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Ek Protokol”üde (New York Protokolü) aynı şartla 1 Temmuz 1968 tarihinde onaylamıştır.

Öte yandan ülkemiz bölgesinde mevcut olan sıcak gelişmeleri ve bunun sonucunda oluşan insan hakları ihlallerini göz önünde bulundurarak 11 Nisan 2013 tarihinde 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununu yasalaştırmıştır.

Söz konusu Kanun ile ülkemizden uluslararası koruma başvurusunda bulunan yabancıların müracaatlarının ardından yapılan değerlendirme neticesinde Avrupa’dan gelenleri **mülteci statüsünde** kabul etmekte, Avrupa dışından gelen yabancıları ise üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar uluslararası korumaya alarak **şartlı mülteci statüsünde** kabul etmektedir. Ancak böyle ikili tanımlama yapılmasına rağmen tüm başvuru sahiplerinin talepleri uluslararası koruma usulleri açısından hiçbir ayırım gözetilmeksizin, 1951 Cenevre Sözleşmesi, 1967 tarihli Protokol ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir. Söz konusu Kanun ülkemizin 1951 Cenevre Sözleşmesi ve 1967

Protokolü altındaki yükümlülükleri açısından önemli bir mihenk taşıını oluşturmaktadır.

6458 sayılı Kanununun 61, 62, 63 üncü maddeleri gereği Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne, Türkiye'den uluslararası koruma talebinde bulunan yabancıların taleplerinin olumlu değerlendirilmesinin akabinde mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü verilmektedir.

Suriye'de yaşanan iç karışıklıktan dolayı ülkemize koruma amaçlı gelen Suriyeli yabancılar uluslararası koruma başvurularının bireysel olarak değerlendirme imkânı olmadığından geçici koruma kapsamına alınmıştır. Bu sebeple uluslararası koruma başvuru istatistiklerinde bu durum yansıtılmamıştır.

1.2. Prosedür

Avrupa Ülkelerinden Gelen Başvuru Sahipleri:

1951 Cenevre Sözleşmesi kapsamında uluslararası korumaya ihtiyacı olduğu için Avrupa Ülkelerinden Türkiye'ye gelen ve uluslararası koruma talep eden yabancılar, eğer Cenevre Sözleşmesinin 1 inci maddesinde mülteci tanımına giren kriterlere sahipse, ülkemiz tarafından bu kişilere **"mülteci statüsü"** tanınır ve böylece **uluslararası koruma** altına alınır.

Bu kişilerin uluslararası koruma işlemlerinin tamamı 1951 Cenevre Sözleşmesi ve 6458 sayılı Kanun çerçevesinde Genel Müdürlüğümüzce yerine getirilmekte olup Türkiye'de daimi olarak ikametlerine izin verilmektedir.

Avrupa Dışındaki Ülkelerden Gelen Başvuru Sahipleri:

1951 Cenevre Sözleşmesi kapsamında uluslararası korumaya ihtiyacı olduğu için Türkiye'ye Avrupa dışındaki ülkelerden gelen ve başka bir ülkeye iltica etmek üzere Türkiye'den ikamet izni talep eden yabancıların başvuruları Genel Müdürlüğümüzce incelenirken, aynı zamanda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine (BMMYK'ya) bildirilmekte ve söz konusu

kişilerin bu kuruluşa kaydolmaları ve görüşme yapmaları sağlanmaktadır.

Değerlendirme sonucunda başvuru sahibi eğer 1951 Cenevre Sözleşmesinin 1 inci maddesinde mülteci tanıma giren kriterlere sahipse, ülkemiz tarafından bu kişilere **"şartlı mülteci statüsü"** tanınmakta, Türkiye'de geçici olarak ikametlerine izin verilmekte ve böylece bu kişiler (3 üncü bir ülkeye yerleştirilinceye kadar) **uluslararası koruma** altına alınmaktadır.

İkincil Koruma:

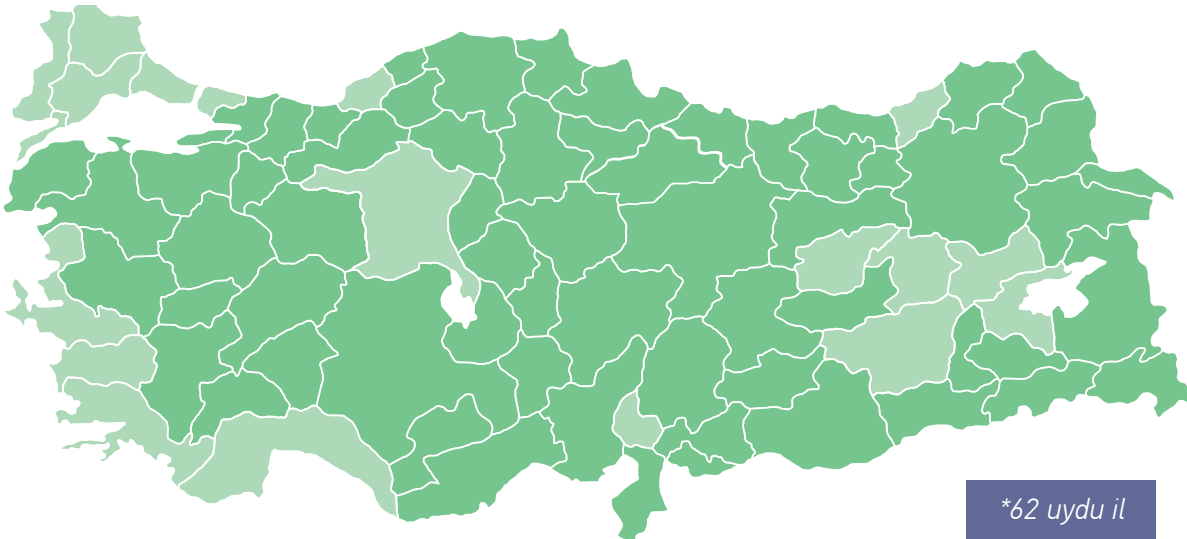
Türkiye, uluslararası koruma başvuru talebi ret edilen bir kişi hakkında hem ulusal mevzuatı hem de 1951 Cenevre Sözleşmesinin 33 ncü maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) 3 ncü maddesi, İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 3 ncü maddesi ve BM Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesinin 7 nci maddesi ve ilgili AB Müktesebatını dikkate almakta olup ilgili kişinin insan hakkının ihlal edilmemesi için gereken özeni göstermektedir.

Bu çerçevede, uluslararası koruma başvurusunun değerlendirilmesi sonucunda, başvuru sahibi 1951 Cenevre Sözleşmesinde yer alan mülteci kriterlerini taşımasa bile, kişinin durumu bu defa 6458 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi çerçevesinde değerlendirilerek, Türkiye'den çıkarılmadan önce, menşe ülkesine geri gönderilmesi halinde insan hakları ihlaline ya da zulme uğrayıp uğramayacağı araştırılmaktadır.

Bu kapsamda, başvuru sahibinin menşe ülkesine geri gönderilmesi halinde, gönderileceği ülkede ölüm cezası veya idam; ya da işkence görmesi veya insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleyle veya cezaya maruz kalması ya da uluslararası ve ülke içi silahlı çatışma durumlarında ayırım gözetmeyen şiddet nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehdit altında kalabileceği bir durum söz konusu ise böyle durumlarda, başvuru sahibi söz konusu ülkeye geri gönderilmemekte veya sınır dışı edilmemekte ve ülkemizde **"ikincil koruma statüsü"**nde kalmasına izin verilmektedir ve böylece bu kişiler **uluslararası koruma** altına alınır.

1.3. Uluslararası Koruma Başvuru İşlemleri

- Ülkemize yasal veya yasa dışı yollardan giriş yapan yabancıların buldukları İl Göç İdaresi Müdürlüklerine makul olan en kısa süre içerisinde müracaat etmeleri gerekmektedir.
- İlk müracaatları (yazılı dilekçeleri) alınan yabancıların **kimlik tespitleri yapılarak fotoğraf ve parmak izleri** alınır.
- Müracaatı işleme alınan yabancıların kaydı yapılır. Bu sırada, Uluslararası Koruma Başvuru Sahiplerine Tebliğ Edilecek Hususlar yazılı ve sözlü olarak müracaat sahibine tebliğ edilir. Avrupa ülkeleri dışından gelen başvuru sahipleri BMMYK'ya kaydolmaları yönünde bilgilendirilir. Bulaşıcı hastalık riski taşıyanların İl Sağlık Müdürlükleri ile koordineli tetkikleri yapılır. Sonunda kendisine bir Kişisel Görüşme Randevu Belgesi verilir.
- Verilen tarihte bir tercüman aracılığı ile kişisel mülakat yapılarak başvurusu hakkında karar vermede belirleyici bir rol oynayacak olan mülakat raporu hazırlanır ve Valiliklerce değerlendirilir.
- Uluslararası koruma başvurusu inceleme aşamasında olan yabancı, Genel Müdürlüğün uygun göreceği 62 uydu il olarak tanımlanan bir ile yerleştirilir.
- Bu illere sevk edilen yabancılar prosedüre dahil edilerek uluslararası koruma başvuru kayıt formu düzenlenmekte ve mülakatı alınarak mülakat raporunun düzenlenmesinin akabinde altı ay sürelerle uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi düzenlenerek belirli periyotlarla imzaya çağrılmaktadırlar.
- Ayrıca Yozgat ilinde bir adet 50 kişi kapasiteli **Kabul ve Barınma Merkezi** bulunmakta olup hassas gruplar olarak adlandırılacak grup üyeleri burada ikamete tabi tutulmaktadır.
- Başvuran hakkında nihai bir karar verilebilmesi için, Menşe Ülke Bilgileri çerçevesinde detaylı inceleme ve araştırma yapılmaktadır. Durumları mülteci kriterlerine uyan kişilere 1951 Cenevre Sözleşmesi ve 6458 sayılı Kanun kapsamında uluslararası koruma sağlanmaktadır.
- Başta da belirtildiği gibi, statü verilen yabancı Avrupa ülkelerinden birinden gelmiş ise Türkiye'de daimi olarak ikametlerine izin verilmektedir. Avrupa dışından gelmiş bir yabancı ise BMMYK tarafından 3 üncü bir ülkeye yerleştirilinceye kadar ülkemizde kalmasına izin verilerek uluslararası koruma sağlanmaktadır.
- Olumsuz karara karşı itiraz ve yargı yolu açık olup bu hak kullanılmadığı takdirde yabancıların verilen süre zarfında ülkemizden çıkış yapması gerekmektedir.

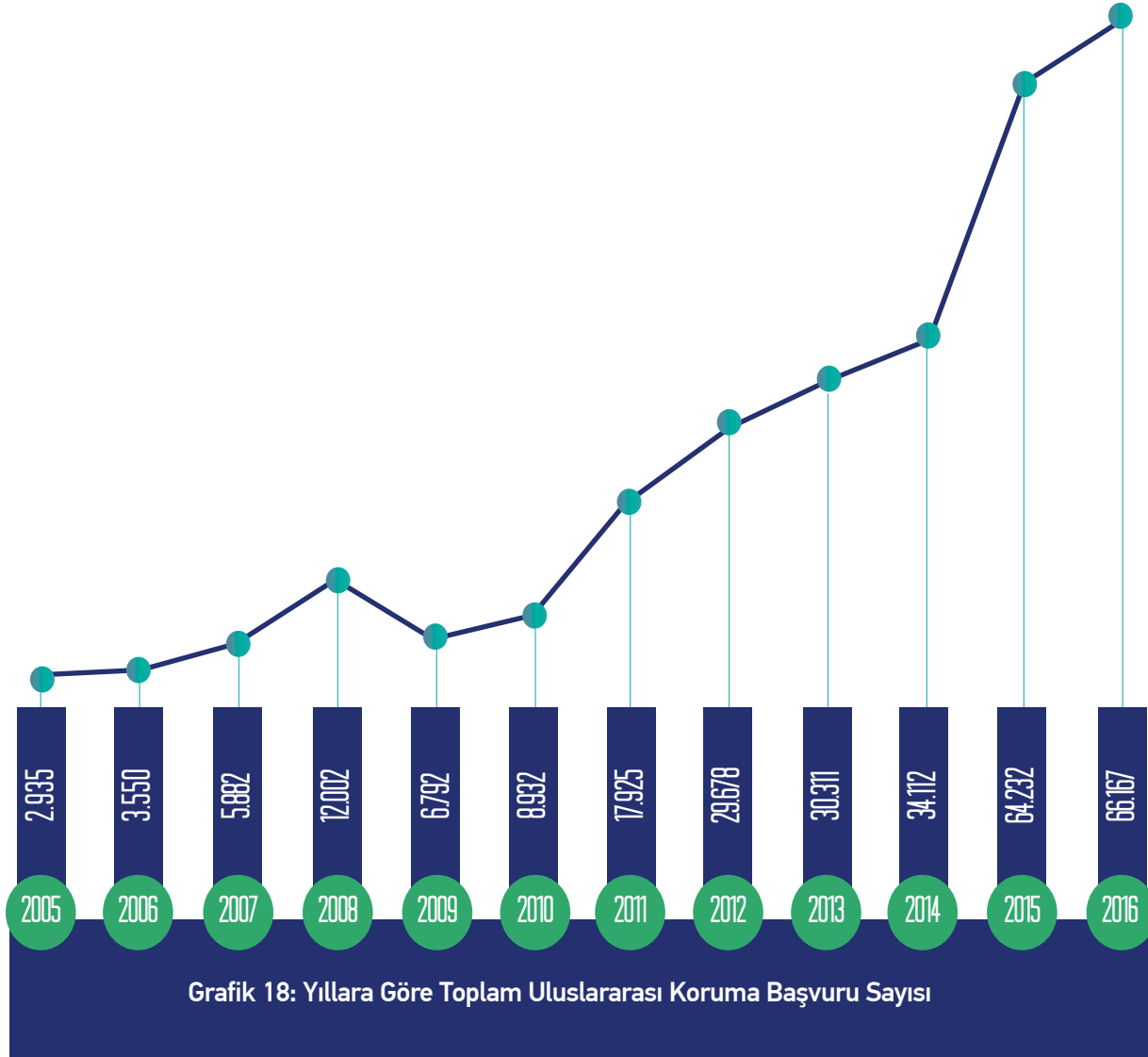

*62 uydu il

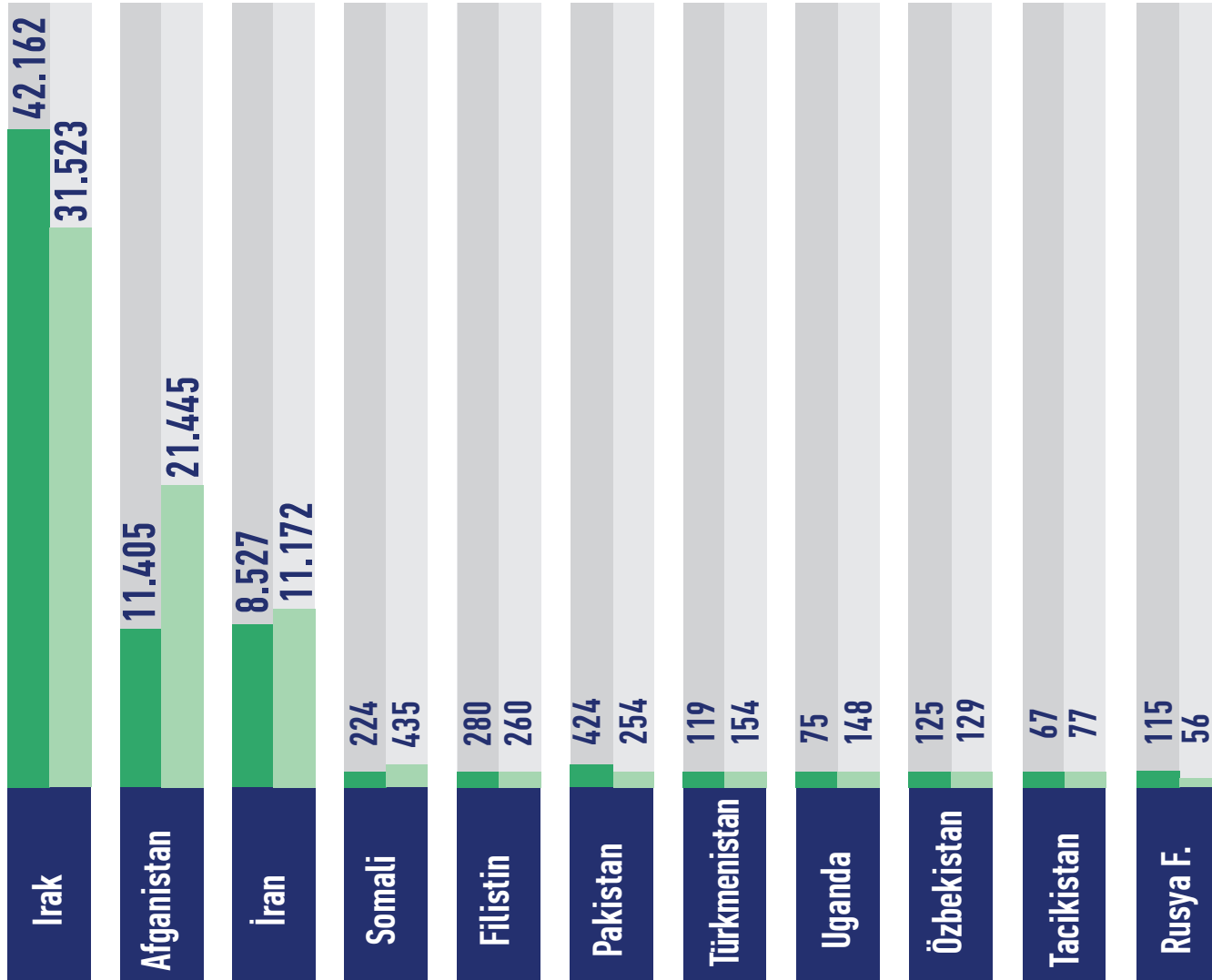

1.4. Uluslararası Koruma Başvuru İstatistikleri

2016 yılında uluslararası koruma başvuru sayısı 2015 yılına göre % 3'lük bir artış ile 66.167'ye yükselmiştir. 2005 yılından 2016 yılı sonuna kadar yapılan uluslararası koruma başvuru sayısı ise 282.518'dir. (Grafik 18)

2016 yılında yapılan uluslararası koruma başvurusu yapan yabancıların uyrukları 2015 yılı uyrukları ile kıyaslandığında; Irak uyruklu yabancılarda % 25'lik bir azalış, Afganistan uyruklu yabancılarda %88'lik bir artış, İran uyruklu yabancılarda ise %31'lik bir artış görülmektedir. (Grafik 19)

Grafik 19: Uyruklarına Göre Uluslararası Koruma Başvurusu Yapan Yabancılar

Avrupa Birliği ülkelerine yapılan uluslararası koruma başvuru sayıları değerlendirildiğinde; Türkiye 66.167 uluslararası koruma başvuru sayısı ile AB ve EFTA üye ülkelerin yer aldığı ülke sıralamasında 4 üncü sırada yer almıştır. (Tablo 14)

Tablo 14: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Yapan Yabancılar

S.N.	ÜLKE/YIL	2016	ÜLKE/YIL	2016	
1	ALMANYA	745.155	18	NORVEÇ	3.485
2	İTALYA	122.960	19	KIBRIS	2.940
3	FRANSA	83.485	20	İRLANDA	2.245
4	TÜRKİYE	66.167	21	HIRVATİSTAN	2.225
5	YUNANİSTAN	51.110	22	LÜKSEMBURG	2.160
6	AVUSTURYA	41.950	23	MALTA	1.930
7	BİRLEŞİK KRALLIK	38.785	24	ROMANYA	1880
8	MACARİSTAN	29.430	25	ÇEK CUMHURİYETİ	1475
9	İSVEÇ	28.790	26	PORTEKİZ	1.460
10	İSVİÇRE	27.140	27	SLOVENYA	1.310
11	HOLLANDA	20.945	28	İZLANDA	1.125
12	BULGARİSTAN	19.420	29	LİTVANYA	425
13	BELÇİKA	18.280	30	LETONYA	350
14	İSPANYA	15.755	31	ESTONYA	175
15	POLONYA	12.305	32	SLOVAKYA	145
16	DANİMARKA	6.180	33	LİHTENŞTAYN	80
17	FİNLANDIYA	5.605			

Kaynak: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyappctza&lang=en (16.03.2017)

*Türkiye verileri Eurostat verileri arasında bulunmamakta olup karşılaştırma amacıyla tabloya dahil edilmiştir.

Avrupa Birliği ülkelerine yapılan uluslararası koruma başvurusu kabul edilen yabancıların sayısı değerlendirildiğinde; Türkiye 23.886 ile AB ve EFTA üye ülkelerin yer aldığı ülke sıralamasında 6 ncı sırada yer almaktadır. (Tablo 15)

Tablo 15: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Kabul Edilen Yabancılar

S.N.	ÜLKE/YIL	2016	S.N.	ÜLKE/YIL	2016
1	ALMANYA	433.910	18	MALTA	1.190
2	İSVEÇ	66.345	19	ROMANYA	805
3	İTALYA	35.405	20	LÜKSEMBURG	765
4	AVUSTURYA	30.370	21	İRLANDA	485
5	FRANSA	29.140	22	ÇEK CUMHURİYETİ	435
6	TÜRKİYE	23.886	23	MACARİSTAN	430
7	HOLLANDA	20.810	24	PORTEKİZ	320
8	BELÇİKA	15.050	25	POLONYA	305
9	İSVİÇRE	13.190	26	SLOVAKYA	225
10	NORVEÇ	12.780	27	LİTVANYA	195
11	BİRLEŞİK KRALLIK	9.935	28	SLOVENYA	170
12	DANİMARKA	7.125	29	LETONYA	135
13	FİNLANDIYA	7.070	30	ESTONYA	130
14	İSPANYA	6.855	31	HIRVATİSTAN	100
15	YUNANİSTAN	2.715	32	İZLANDA	95
16	BULGARİSTAN	1.350	33	LİHTENŞTAYN	40
17	KIBRIS	1.300			

Kaynak: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asydcfsta&lang=en (16.03.2017)

*Türkiye verileri Eurostat verileri arasında bulunmamakta olup karşılaştırma amacıyla tabloya dahil edilmiştir.

Avrupa Birliği ülkelerine yapılan uluslararası koruma başvurusu reddedilen yabancıların sayısı değerlendirildiğinde; Türkiye 6.494 ile AB ve EFTA üye ülkelerin yer aldığı ülke sıralamasında 13 üncü sırada yer almaktadır. (Tablo 16)

Tablo 16: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Reddedilen Yabancılar

S.N.	ÜLKE/YIL	2016	S.N.	ÜLKE/YIL	2016
1	ALMANYA	197.270	18	BULGARİSTAN	1.700
2	FRANSA	58.635	19	İRLANDA	1.645
3	İTALYA	54.470	20	ÇEK CUMHURİYETİ	870
4	İSVEÇ	29.265	21	KIBRIS	675
5	BİRLEŞİK KRALLIK	21.085	22	ROMANYA	490
6	FİNLANDİYA	13.695	23	LÜKSEMBURG	485
7	AVUSTURYA	12.050	24	İZLANDA	445
8	BELÇİKA	9.960	25	PORTEKİZ	275
9	İSVİÇRE	9.420	26	MALTA	245
10	YUNANİSTAN	8.740	27	HIRVATİSTAN	185
11	HOLLANDA	8.065	28	LETONYA	125
12	NORVEÇ	6.570	29	SLOVENYA	95
13	TÜRKİYE	6.494	30	LİTVANYA	85
14	MACARİSTAN	4.675	31	ESTONYA	60
15	İSPANYA	3.395	32	SLOVAKYA	45
16	DANİMARKA	3.305	33	LİHTENŞTAYN	35
17	POLONYA	2.185			

Kaynak: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asydcfsta&lang=en
(16.03.2017)

*Türkiye verileri Eurostat verileri arasında bulunmamakta olup karşılaştırma amacıyla tabloya dahil edilmiştir.

2. GEÇİCİ KORUMA

Geçici koruma; bireysel uluslararası koruma başvuru mekanizmasının etkin bir şekilde uygulanmasının mümkün olamayacağı ölçüde kitlesel göç hareketinin olduğu durumlarda, Bakanlar Kurulu kararı ile yürütülen acil ve geçici bir koruma tedbiridir. Uluslararası hukuk standartlarında; din, mezhep ve etnik köken ayırımı gözetmeksizin açık kapı politikası, geri göndermeme ilkesi ve temel ihtiyaçların karşılanması şeklinde üç temel kriteri bulunmaktadır.

11 Nisan 2014 tarihi itibarıyla tüm hükümleriyle birlikte yürürlüğe giren 6458 sayılı Kanunun 91 inci maddesi, geçici korumayı düzenlemektedir. Buna göre, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara sağlanabilecek geçici korumayla ilgili tüm iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak ayrı bir yönetmelikle düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda şeffaf ve katılımcı bir süreç izlenerek hazırlanan Yönetmelik taslağı 53 kamu kurum ve kuruluşunun görüşüne de sunuldu. Söz konusu yönetmelik ile hukukumuzda 6458 sayılı Kanunla ilk defa giren geçici koruma alanında uluslararası standartlara da uygun kapsamlı bir ikincil mevzuat hazırlanması amaçlanmıştır.

Suriyelileri de kapsamına alan “Geçici Koruma Yönetmeliği”, 22 Ekim 2014 tarihli ve 29153 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

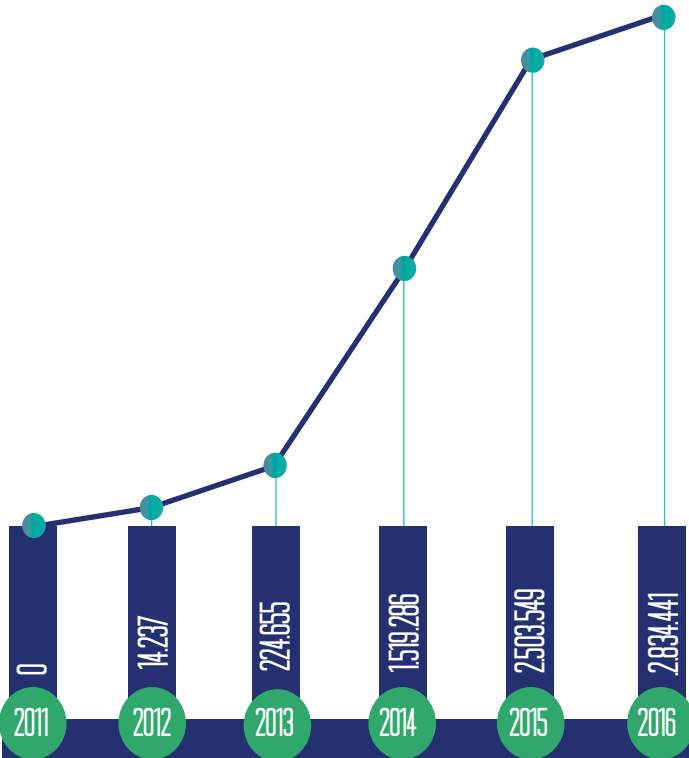
Yönetmelik ile “Geçici Koruma”nın kapsamı, bu kapsamda değerlendirilecek kişilerin hak ve yükümlülükleri, kayıt süreci, ülkede kalışlarına ilişkin belirleyici kriterler, kişilerin haklarına getirilebilecek kısıtlamalar gibi konular düzenlenmektedir. Söz konusu yönetmelik özellikle Suriyelilerin hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Yönetmelik

kapsamında değerlendirilen kişilere, başta sağlık hizmetleri olmak üzere eğitim, iş piyasasına erişim, sosyal yardım ve hizmetler ile tercümanlık ve benzeri hizmetler, ikamet ettikleri illerde imkânlar dâhilinde sağlanmaktadır.

Türkiye uluslararası hukuktan kaynaklanan sorumlulukları çerçevesinde Suriyelilere geçici koruma statüsü vermekte, onların temel hizmetlere erişimlerini sağlamak ve geri gönderilmekten korumaktadır.

Suriye'de yaşanan insani krizin büyümesi sonucunda sınır bölgemizde meydana gelen toplu nüfus hareketleri sonucunda ülkemize girişlerine izin verilmiştir. Giriş yapan Suriyeliler kayıt altına alınmış ve alınmaya da devam etmektedir. 2016 yıl sonu itibariyle geçici koruma altına alınan Suriyeli vatandaşların biyometrik kayıt sayıları 2.834.441 olmuştur. (Grafik 20)

Grafik 20: Geçici Koruma Altına Alınan Suriye Uyruklu Yabancılara Ait Biyometrik Kayıtlar

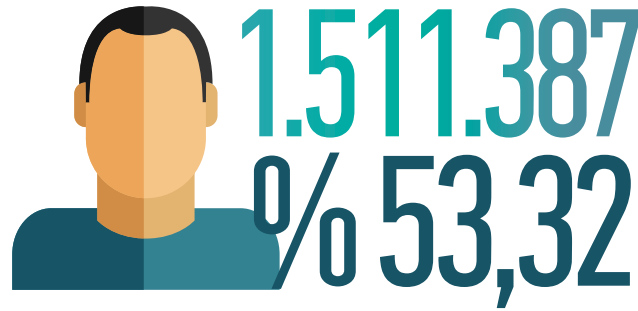
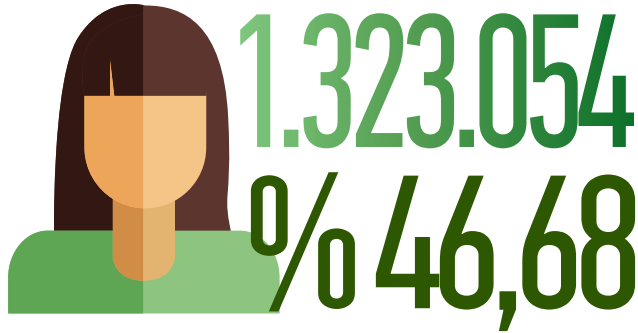
2016 yılı sonu itibariyle kayıt altına alınan Suriyeli yabancıların yaşlara göre dağılımları incelendiğinde; 2.834.441 Suriyeli yabancıların 321.460'ünün 0-4 yaş grubunda olduğu, 170.272'sinin 35-39 yaş grubunda olduğu 58.838'inin 65 yaş üstünde olduğu görülmektedir. (Tablo 17)

Tablo 17: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların Yaşlara Göre Dağılımı

YAŞ GRUBU	TOPLAM	YÜZDESİ
TOPLAM	2.834.441	100%
0-4	321.460	11,34%
5-9	411.046	14,50%
10-14	308.862	10,90%
15-18	308.974	10,90%
19-24	349.064	12,32%
25-29	274.353	9,68%
30-34	233.456	8,24%
35-39	170.272	6,01%
40-44	127.139	4,49%
45-49	97.257	3,43%
50-54	80.012	2,82%
55-59	54.927	1,94%
60-64	38.781	1,37%
65+	58.838	2,08%

2016 yılı sonu itibariyle kayıt altına alınan Suriyeli yabancıların cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde; 2.834.441 Suriyeli yabancıların 1.323.054'ünün kadın, 1.511.387'sinin erkek olduğu görülmektedir. (Tablo 18)

Tablo 18: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

2.834.441

2016 yılı sonu itibariyle kayıt altına alınan Suriyeli yabancıların illere göre dağılımları incelendiğinde; ilk sırayı 438.861 ile İstanbul ili, ikinci sırayı 405.511 ile Şanlıurfa ili ve üçüncü sırayı 379.141 ile Hatay ili almaktadır. Kayıt altına alınan Suriyelilerin il nüfuslarına göre oranları incelendiğinde; 93.50% ile ilk sırayı Kilis ili, 24.38% ile ikinci sırayı Hatay ili ve 21.90% ile üçüncü sırayı Şanlıurfa ili almaktadır. (Tablo 19)

Suriyeli yabancıların illere göre dağılımları incelendiğinde; ilk sırayı 438.861 ile İstanbul ili almaktadır.

Tablo 19: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların İllere Göre Dağılımı

S.N.	İLLER	KAYIT EDİLEN SURİYELİ SAYISI	İL NÜFUSU*	KAYITLI SURİYELİLERİN İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ	S.N.	İLLER	KAYIT EDİLEN SURİYELİ SAYISI	İL NÜFUSU*	KAYITLI SURİYELİLERİN İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ
TOPLAM		2.834.441	79.814.871	3,55 %	TOPLAM		2.834.441	79.814.871	3,55 %
1	ADANA	149.738	2.201.670	6,80%	21	BURSA	103.049	2.901.396	3,55%
2	ADIYAMAN	24.797	610.484	4,06%	22	ÇANAKKALE	3.438	519.793	0,66%
3	AFYON	4.181	714.523	0,59%	23	ÇANKIRI	339	183.880	0,18%
4	AĞRI	857	542.255	0,16%	24	ÇORUM	1.510	527.863	0,29%
5	AKSARAY	1.180	396.673	0,30%	25	DENİZLİ	7.338	1.005.687	0,73%
6	AMASYA	217	326.351	0,07%	26	DİYARBAKIR	29.216	1.673.119	1,75%
7	ANKARA	67.141	5.346.518	1,26%	27	DÜZCE	574	370.371	0,15%
8	ANTALYA	366	2.328.555	0,02%	28	EDİRNE	6.488	401.701	1,62%
9	ARDAHAN	80	98.335	0,08%	29	ELAZIĞ	5.136	578.789	0,89%
10	ARTVİN	40	168.068	0,02%	30	ERZİNCAN	174	226.032	0,08%
11	AYDIN	7.400	1.068.260	0,69%	31	ERZURUM	512	762.021	0,07%
12	BALIKESİR	1.877	1.196.176	0,16%	32	ESKİŞEHİR	2.082	844.842	0,25%
13	BARTIN	31	192.389	0,02%	33	GAZİANTEP	318.078	1.974.244	16,11%
14	BATMAN	19.404	576.899	3,36%	34	GİRESUN	146	444.467	0,03%
15	BAYBURT	39	90.154	0,04%	35	GÜMÜŞHANE	67	172.034	0,04%
16	BİLECİK	511	218.297	0,23%	36	HAKKARİ	874	267.813	0,33%
17	BİNGÖL	722	269.560	0,27%	37	HATAY	379.141	1.555.165	24,38%
18	BİTLİS	659	341.225	0,19%	38	İĞDIR	81	192.785	0,04%
19	BOLU	1.034	299.896	0,34%	39	ISPARTA	6.213	427.324	1,45%
20	BURDUR	7.823	261.401	2,99%	40	İSTANBUL	438.861	14.804.116	2,96%

Tablo 19: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların İllere Göre Dağılımı

S.N.	İLLER	KAYIT EDİLEN SURİYELİ SAYISI	İL NÜFUSU*	KAYITLI SURİYELİLERİN İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ	S.N.	İLLER	KAYIT EDİLEN SURİYELİ SAYISI	İL NÜFUSU*	KAYITLI SURİYELİLERİN İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ
TOPLAM		2.834.441	79.814.871	3,55 %	TOPLAM		2.834.441	79.814.871	3,55 %
41	İZMİR	99.701	4.223.545	2,36%	61	NEVŞEHİR	5.706	290.895	1,96%
42	KAHRAMANMARAŞ	86.964	1.112.634	7,82%	62	NİĞDE	3.216	351.468	0,92%
43	KARABÜK	375	242.347	0,15%	63	ORDU	617	750.588	0,08%
44	KARAMAN	508	245.610	0,21%	64	OSMANİYE	41.610	522.175	7,97%
45	KARS	164	289.786	0,06%	65	RİZE	628	331.048	0,19%
46	KASTAMONU	741	376.945	0,20%	66	SAKARYA	6.904	976.948	0,71%
47	KAYSERİ	55.430	1.358.980	4,08%	67	SAMSUN	4.011	1.295.927	0,31%
48	KIRIKKALE	688	277.984	0,25%	68	SİİRT	3.173	322.664	0,98%
49	KIRKLARELİ	2.082	351.684	0,59%	69	SINOP	71	205.478	0,03%
50	KIRŞEHİR	690	229.975	0,30%	70	SIVAS	2.184	621.224	0,35%
51	KİLİS	122.327	130.825	93,50%	71	ŞANLIURFA	405.511	1.940.627	20,90%
52	KOCAELİ	27.570	1.830.772	1,51%	72	ŞIRNAK	14.334	483.788	2,96%
53	KONYA	70.226	2.161.303	3,25%	73	TEKİRDAĞ	5.937	972.875	0,61%
54	KÜTAHYA	347	573.642	0,06%	74	TOKAT	810	602.662	0,13%
55	MALATYA	20.756	781.305	2,66%	75	TRABZON	2.060	779.379	0,26%
56	MANİSA	5.883	1.396.945	0,42%	76	TUNCELİ	89	82.193	0,11%
57	MARDİN	93.504	796.237	11,74%	77	UŞAK	1.202	358.736	0,34%
58	MERSİN	139.953	1.773.852	7,89%	78	VAN	1.641	1.100.190	0,15%
59	MUĞLA	8.536	923.773	0,92%	79	YALOVA	2.706	241.665	1,12%
60	MUŞ	842	406.501	0,21%	80	YOZGAT	3.027	421.041	0,72%
					81	ZONGULDAK	303	597.524	0,05%

* 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Türkiye Nüfusu Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24638/01.02.2017>

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından, Suriye'den ülkemize gelenler için geçici barınma merkezleri kurulmuştur. Suriye'den ülkemize yönelik nüfus hareketleri hakkında 31 Aralık 2016 tarihinde AFAD tarafından yayınlanan bilgi notunda;

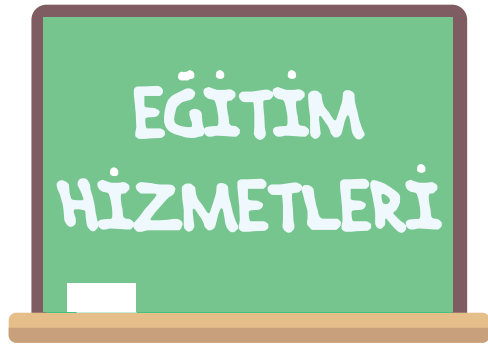
10 şehirde (Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa, Kilis, Mardin, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Adana, Malatya) kurulan geçici barınma merkezlerinde 258.545 Suriyeli yabancıların olduğu belirtilmektedir. (Tablo 20)

Tablo 20: Geçici Barınma Merkezlerindeki Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılar

İL	GEÇİCİ BARINMA MERKEZİ	ÇADIR SAYISI	MEVCUT SURİYELİ	İL MEVCUDU
ŞANLIURFA	Ceylanpınar	4.551 Çadır	21.727	114.218
	Akçakale	5.129 Çadır	31.593	
	Harran	2.000 Konteyner	13.926	
	Suruç	7.028 Çadır	31.347	
	Viranşehir	3.938 Çadır	15.625	
GAZİANTEP	İslahiye(1)	1.586 Çadır	7.384	39.087
	İslahiye(2)	4.446 Bölme	10.363	
	Karkamış	1.718 Çadır	6.733	
	Nizip(1)	1.873 Çadır	10.086	
	Nizip(2)	908 Konteyner	4.521	
KİLİS	Öncüpınar	3.184 Konteyner	16.017	36.470
	Elbeyli Beşiriye	3.592 Konteyner	20.453	
HATAY	Altınözü	1.323 Konteyner	4.772	19.222
	Güveççi	824 Çadır	2.780	
	Yayladağı(1)	255 Çadır,310 Bölme	2.780	
	Yayladağı(2)	776 Konteyner	3.662	
	Apaydın	1.181 Konteyner	5.228	
MARDİN	Midyat	1.335 Çadır	4.113	4.113
KAHRAMANMARAŞ	Merkez	5.008 Konteyner	17.968	17.968
ADANA	Sarıçam	91 Çadır	341	341
ADİYAMAN	Merkez	2.302 Çadır	9.607	9.607
OSMANİYE	Cevdetiye	-	7.250	7.250
MALATYA	Beydağı	1.977 Konteyner	10.269	10.269
TOPLAM		35.386 Çadır ve Bölme		258.545
		19.949 Konteyner		
		Toplam: 55.335		

29 Mart 2017 itibariyle Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre, yürütülen eğitim hizmetleri kapsamında toplam 459.521 kişiye eğitim verilmiştir. (Tablo 21)

Tablo 21: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılara Sağlanan Eğitim Hizmetleri

ÖĞRENCİ SAYISI

Devlet Okulları
166.482

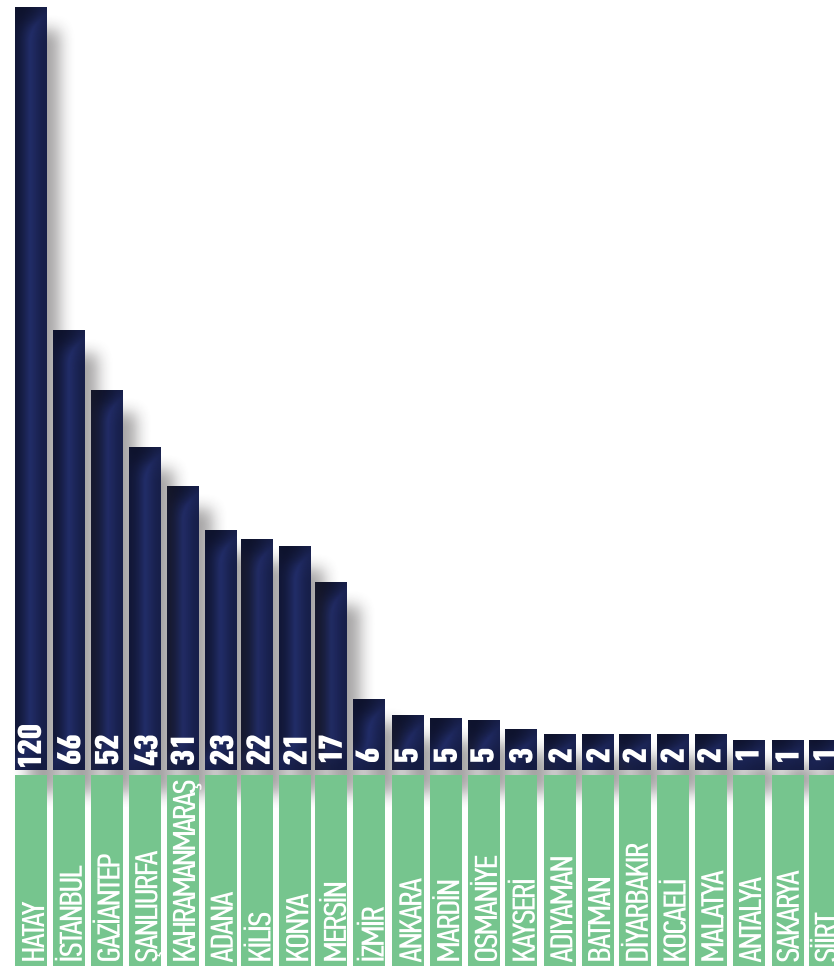

Geçici Eğitim Merkezi
293.039

TOPLAM
459.521

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre; ülkemizde kamp içi 31, kamp dışı 401 olmak üzere 432 geçici eğitim merkezi bulunmaktadır. Bu kampların illere göre dağılımı incelendiğinde Geçici Eğitim Merkezlerini en yoğun olduğu iller sırasıyla ; Hatay (120), İstanbul (66), Gaziantep (52) ve Şanlıurfa(43)'dür. (Grafik 21)

Grafik 21: Geçici Eğitim Merkezlerinin illere Göre Dağılımı

Geçici Eğitim Merkezlerinde Suriyeliler kendi dilinde öğrenim görmektedir. Ayrıca haftalık 15 saat Türk öğretmenler tarafından Türkçe dersleri verilmektedir. Yoğun Türkçe dersleri Suriyeli öğrencilerin Türk eğitim sistemine dahil edilmesini ve uyum sürecinin hızlandırılmasını amaçlamaktadır.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı koordinesinde ülkemizde geçici koruma altında bulunan Suriyelilere yönelik 2016 yılında uluslararası kuruluşlarla ortak ve ülkemiz kaynaklarından olmak üzere Üniversite Eğitimi Bursu ve Türkçe Dil Eğitimi destekleri sağlanmıştır.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından koordine edilen Türkiye Bursları kapsamında Suriye uyruklu adaylara sağlanacak burslara uluslararası kaynaklardan istifade edilmesine karar verilmiş ve bu çerçevede uluslararası fonlardan sağlanan burs kontenjanları ile 2016 yılı için ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeyinde 1.275 öğrenciyeye burs sağlanmıştır.

YTB tarafından ülkemizde geçici koruma altında bulunan Suriyelilerin Yüksek Öğrenime devamlarını sağlamak üzere İleri Düzey Türkçe Eğitimi (TÖMER) projesi yürütülmektedir. Başvuran adaylara A1 seviyesinde C1 seviyesine kadar eğitim verilerek TÖMER diplomaları

almaları sağlanmaktadır. Proje kapsamından 2016-2017 dönemi için kamplarda 700 adayın, şehir merkezlerinde 1.390 adayın eğitime alınması planlanmıştır. 4 yıldır devam ettirilen proje kapsamında AFAD'a bağlı kamplarda programa dahil olmak isteyen adayların başvuruları alınmıştır. 700 öğrencinin eğitime alınması için planlanan program 12.12.2016 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Geçen yıl uygulamasına başlanılan proje kapsamında 2016-2017 döneminde 1.390 öğrenciyeye eğitim verilmesi planlanmıştır. 19.12.2016 tarihinde başlatılan proje kapsamında, 09.01.2017 tarihi itibarıyla 1.109 kişi kayıtlarını yaparak eğitime başlamıştır.

AFAD verilerine göre kamplarda verilen sağlık hizmetleri incelendiğinde 31 Aralık 2016 tarihine kadar 184.390 doğum gerçekleşmiş olup, toplam gerçekleşen poliklinik hizmeti sayısı 20 milyonu aşmaktadır. (Tablo 22)

Tablo 22: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılara Sağlanan Sağlık Hizmetleri

GBM'LER		TÜRKİYE GENELİ SAĞLIK HİZMETLERİ VERİLERİ				
Doktor Sayısı	Sağlık Personeli	Poliklinik	Hastaneye Sevk	Hastanede Yatan	Doğum	Ameliyat
93	174	20.956.267	918.694	964.047	184.390	797.450

Ülkemizde geçici koruma kapsamında bulunan Suriyeli yabancılara 29.04.2011 tarihinden itibaren sunulan sağlık hizmetleri, geçici barınma merkezlerinin içinde ve dışında Sağlık Bakanlığının kontrolü ve sorumluluğunda yürütülmektedir. Hali hazırda bu hizmetler, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yayımlanan 2015/8 sayılı Genelge ve Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan 04.11.2015 tarihli ve 9648 sayılı "Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar" yönergesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Sağlık Bakanlığı tarafından birinci basamak koruyucu, tanı ve tedavi edici sağlık hizmetleri kapsamında; ayakta tanı ve tedavi hizmetleri, bağışıklama hizmetleri, bulaşıcı hastalık ve salgın ile mücadele hizmetleri, tüberkülozla mücadele hizmetleri, çevre sağlığı hizmetleri, kadın ve üreme sağlığı hizmetleri, çocuk ve ergen sağlığı hizmetleri verilmektedir. Bu hizmetlerin sunumu; geçici barınma merkezlerinde toplum sağlığı merkezi personeli, geçici barınma merkezleri dışında ise başvurdukları aile ya da toplum sağlığı merkezi personeli tarafından gerçekleştirilmektedir.

2.1. Yeniden Yerleşirme

Ülkemizde Geçici Koruma kapsamında bulunan Suriyeli yabancıların yeniden yerleştirilmesi işlemleri, Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nün koordinasyonunda, Valiliklerin bünyesinde oluşturulan komisyonlar tarafından yeniden yerleştirme kriterleri esas alınarak belirlenen Suriyelilerin demografik bilgilerini gösteren listeler oluşturularak gerçekleştirilmektedir.

Buna göre tedavi ihtiyacı olanlar, engelliler, şiddet ve/veya işkence mağdurları, risk altındaki kadınlar/çocuklar, 65 yaş üstü refakatsiz yaşlılar ve fiziki/hukuki ya da psikososyal yönden korunmaya muhtaç bireyler öncelikli olmak üzere bu kapsama alınır ve özel ihtiyaç sahibi olarak değerlendirilmektedir. Yapılan değerlendirme sonucunda da ihtiyaç sahibi olanlar yerleştirme programına alınmak

üzere aday olarak gösterilmektedir.

Valilikler aracılığıyla Genel Müdürlüğümüze bildirilen listeler gerekli inceleme ve değerlendirmeler yapıldıktan sonra Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ile paylaşılmaktadır. BMMYK tarafından yerleştirme ülkelerine sunulur. Sunulan listedeki bilgiler üzerinden gerekli değerlendirmelerin yapılmasının akabinde bu ülkeler tarafından kabul edilen kişiler ülkemizden çıkışlarına izin verilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüze bildirilmekte ve çıkışına engel bir durumu olmayan kişilerin çıkışlarına izin verilmektedir. Suriyelilerin yeniden yerleştirilmesi için ülkeler kotalar belirlemişlerdir. Bu kotalar dikkate alınarak ülkeler ile görüşülmektedir. (Tablo 23)

Tablo 23: 2016 Yılında Suriyeliler İçin Ülkelerin Belirlenen Kotalar Ve Çıkışı Yapılanların Dağılımı

S.N.	ÜLKE	KOTA SAYISI	ÇIKIŞ YAPANLAR
	TOPLAM	15.100	4.120
1	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	8.000	
2	NORVEÇ	600	551
3	AVUSTRALYA	500	69
4	İNGİLTERE	1.000	870
5	KANADA(BMMYK)	5.000	2.624

2. 2. Birebir Formülü Kapsamında Yerleştirme

Birebir formülü kapsamında yerleştirme, 18 Mart mutabakatı çerçevesinde Türkiye üzerinden Yunanistan adalarına geçen Suriyeli bir düzensiz göçmenin geri alınması karşılığında bir Suriyeli yabancıya Avrupa Birliği ülkelerine yerleştirilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda 31.12.2016 tarihi itibarıyla birebir kapsamında Avrupa ülkelerine yerleştirilen Suriyeliler sırasıyla en fazla Almanya'ya (1.065), Hollanda'ya (456) ve Fransa'ya (433) yerleştirilmiştir. (Tablo 24)

Tablo 24: Birebir Formülü Kapsamında Yerleştirilen Suriyelilerin Yerleştirildikleri Ülkelere Göre Dağılımı

ÜLKE	TOPLAM
GENEL TOPLAM	2.718
ALMANYA	1.065
HOLLANDA	456
FRANSA	433
İSVEÇ	278
FİNLANDIYA	143
BELÇİKA	98
İTALYA	82
İSPANYA	57
LÜKSEMBURG	52
LİTVANYA	25
PORTEKİZ	12
ESTONYA	11
LETONYA	6

*Suriyeliler
sırasıyla en fazla
Almanya'ya,
Hollanda'ya
ve Fransa'ya
yerleştirilmiştir.*

03.

RÖNÜM
İNSAN TİCARETİ
MAĞDURLARINI KORUMA

İnsan ticareti suçu, özünde bir insanın, ticari bir ilişkinin konusu haline getirilmesini, diğer bir ifadeyle bir ticari eşya, meta gibi alışverişe konu edilmesini ifade eder. Bu yalın tanımıyla, “kölelik” kurumuna benzeyen pek çok özellik içermektedir. Hatta olgunun, bugün, “çağımızın köleliği”, “modern kölelik” ya da “köleliğin modern biçimi” gibi isimlerle anılması çok yaygındır. İnsan ticareti “kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidi ile veya diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma, kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye veya başkalarına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması” anlamına gelmektedir.

İnsan ticareti suçu, ilk ortaya çıktığı dönemlerden bugüne, hem mağdurların profili hem de sayısı bakımından giderek genişleyen bir nitelik kazanmış ve bugün toplumların karşılaştığı en karmaşık ve sansasyonel sorunlardan biri haline gelmiştir. Bu suç tipi, başta yalnızca fuhuş yaptırmak maksadı üzerine vurgu yapılmış olmakla birlikte, 20. yy. sonlarından itibaren varlığını hissettirmiş ve çok büyük kazanç getiren bir faaliyet olarak, özellikle dünyadaki sosyo-ekonomik eşitsizliklerin artması ve göç meselesi, cinsiyet sorunu, yolsuzluk, çeşitli bölgelerdeki sürekli savaş hali gibi nedenlerle beslenerek gün geçtikçe daha da yaygınlaşmıştır.

6458 sayılı Kanun ile Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bünyesinde ülkemizde insan ticareti ile mücadele etmek, mağdurlara destek sunmak ve ilgili işlemleri yürütmek üzere İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. Daire Başkanlığına ülkemizdeki insan ticaretiyle mücadele, mağdurların korunması ve mağdurlara sunulacak destek hizmetlerinde koordinasyon görevi verilmiştir.

Ülkemizdeki gerek insan ticareti suçuyla mücadele ve mağdurların korunması alanındaki mevzuat eksikliğini giderebilmek gerekse de mevzuatımızı 30.01.2016

tarihinde onaylanan Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi ile uyumlu hale getirebilmek için ilgili tüm paydaşların görüşleri alınarak İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdurların Korunması Hakkındaki Yönetmelik hazırlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelik ile insan ticareti suçunun önlenmesi, insan ticaretiyle mücadele, insan hakları kapsamında Türk vatandaşı ve yabancı ayrımı gözetilmeksizin insan ticareti mağdurlarının korunması, yabancı mağdura ikamet izni verilmesi ve mağdurlara sunulacak destek hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

İnsan ticareti suçuna karşı etkili bir şekilde mücadele edebilmek için tam manasıyla işbirliği gerekmektedir. Suçun, hem sınır aşan niteliğe sahip olması hem de örgütlü suçlarla yakın ilişki içinde bulunması nedeniyle ulusal, uluslararası ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde çalışılması bir nevi zorunluluktur. Ülkemiz 92 ülkeyle insan ticareti suçu konusunda ikili işbirliği anlaşması imzalamıştır. Ulusal işbirliğini etkin kılmak için ‘Ulusal Görev Gücü’ yerine yönetmelik ile İnsan Ticareti Komisyonunu kurmuştur. Bu komisyon, insan ticareti suçunu önleme ve bu suçla mücadeleye ilişkin politika ve stratejilerin oluşturulması konusunda çalışmalar yürüten, eylem planı hazırlayan, kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyonu sağlayan birimdir.

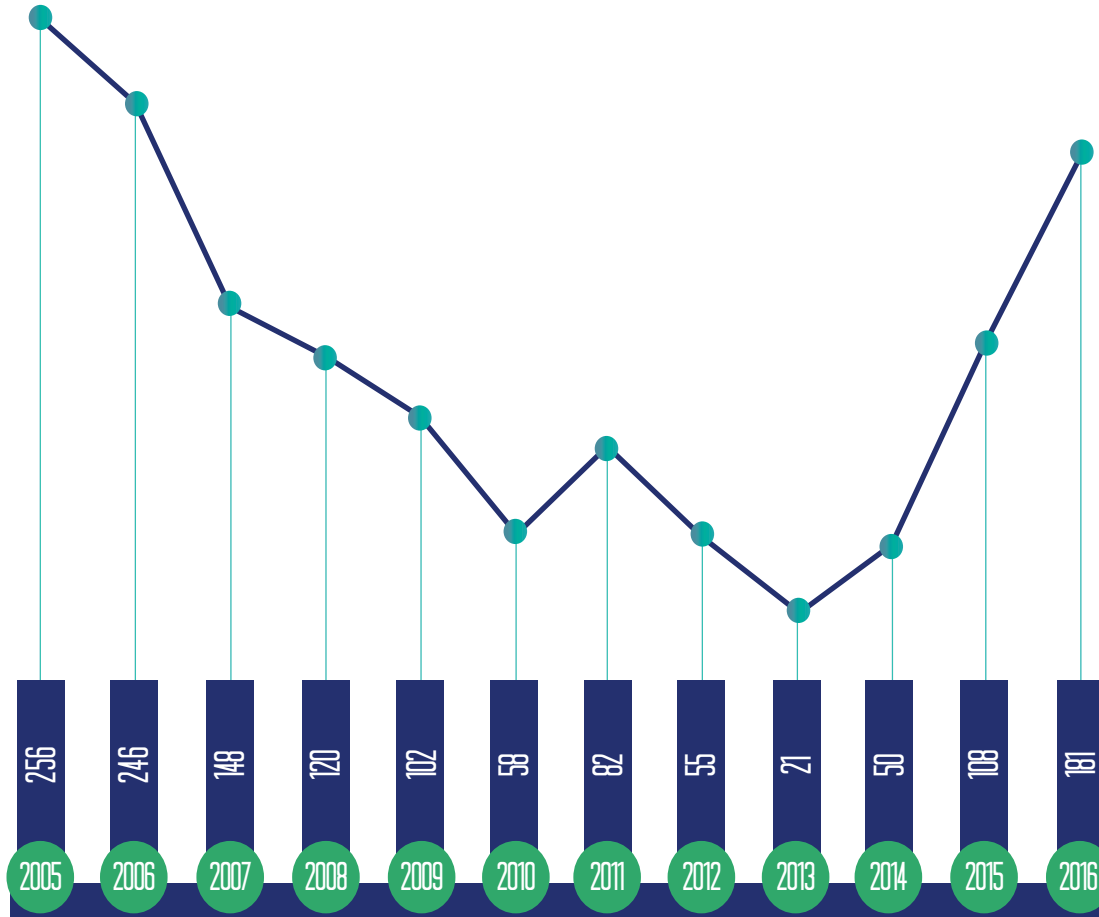
Kişilerin zorla çalıştırılması, fuhuşa konu olmaları, zorla hizmet ettirme, zorla evlendirme, organ ve dokularından yararlanma, çocuk işçiliği, çocukların suçta kullanılmaları ve çocukların dilendirilmesi, evlatlık verilmesi gibi suç türlerinden mağdur olanların insan ticareti suçu kapsamında değerlendirilebilecekleri açıkça yönetmelikte belirtilmiştir.

Tanımlanan insan ticareti mağdurlarına Mağdur destek hizmetleri kapsamında hizmetler sunulmaktadır. Mağdur destek hizmetleri, Mağdur Destek Programını ve Gönüllü ve Güvenli Geri Dönüşü kapsamaktadır.

1. İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler

2016 yılında tespit edilen insan ticareti mağduru sayısı 2015 yılına göre % 68'lik bir artışla 181 olmuştur. 2005 yılından 2016 yılı sonuna kadar tespit edilen mağdur sayısı ise 1.427'dir. (Grafik 22)

2005-2016 yılları arasında tespit edilen mağdurların tespit edildikleri iller incelendiğinde; İstanbul ili 358 kişi ile ilk sırada, Antalya ili 294 kişi ile ikinci sırada ve Ankara ili 156 kişi ile üçüncü sırada yer almıştır. (Tablo 25)

Grafik 22: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler

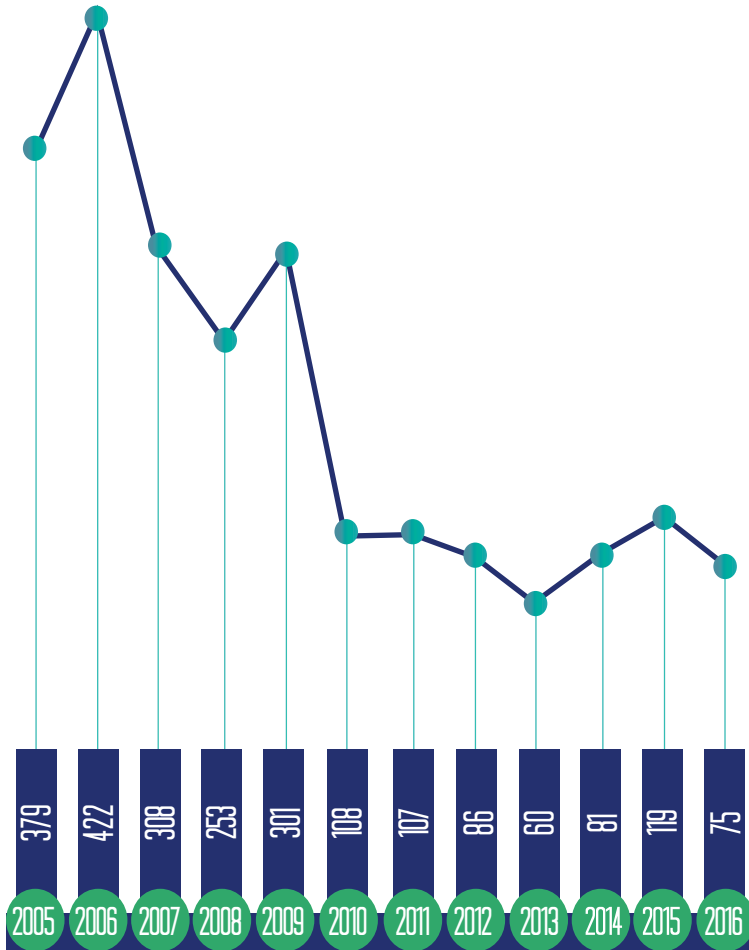

Tablo 25: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler (İlk 10 İl)

İLLER	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	TOPLAM
TOPLAM	256	246	148	120	102	58	82	55	21	50	108	181	1.427
İSTANBUL	55	28	44	42	48	13	31	14	1	12	49	21	358
ANTALYA	55	75	43	20	6	9	6	5	7	11	12	45	294
ANKARA	38	24	5	6	6	10	23	11	4	1	7	21	156
İZMİR	14	29	14	7	4	5				1	11	15	100
TRABZON	7	24	5	12	9	2	3	1			2	1	66
MUĞLA	2	11		12	1	1	3	2	3	5	5	4	49
AYDIN	13	3	4	2	12	1		1			1		37
ARTVİN	9	3	3	3	2		4	8	1				33
MERSİN	20	4	3	1		1			1			15	45
BURSA	4	2	1		1		2		2	8	1	12	33
DiĞER	39	43	26	15	13	16	10	13	2	12	20	47	256

2. İnsan Taciri Olarak Tespit Edilenler

2016 yılında insan taciri olarak tespit edilenlerin sayısı 2015 yılına göre % 36'lık bir azalışla 75 olmuştur. 2005 yılından 2016 yılı sonuna kadar tespit edilen tacir sayısı ise 2.299'dur. (Grafik 23)

Grafik 23: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Taciri Olarak Tespit Edilenler

İnsan ticareti suçu ile ilgili ceza davalarına ilişkin olarak Adalet Bakanlığı istatistikleri incelendiğinde; 2015 yılında toplam 285 ceza davasının insan ticaretine konu olduğu görülmektedir. (Tablo 26)

Tablo 26: İnsan Ticareti Suçu İle İlgili Ceza Davaları

YIL	DAVA SAYISI	SANIK SAYISI	MAĞDUR SAYISI
2008	182	792	718
2009	263	1.224	1.107
2010	290	1.679	1.679
2011	279	1.636	1.519
2012	304	1.715	1.518
2013	322	1.772	1.679
2014	231	1.976	2.154
2015	285	1.974	2.326
2016	243	1.864	2.252

04.

RÜNYİM
UYUM

Kurulduğu günden bu yana İnsan Ticareti Mağduru Acil Yardım ve İhbar Hattı olarak hizmet veren 157 numarasını devralan YİMER yabancıların tüm soru ve sorunlarının çözüm merkezi haline gelmiştir.

6458 sayılı YUKK'un Uyum başlıklı 96. maddesi ile kamu kurum ve kuruluşlarının katkılarından da faydalanarak, yabancı kişilerin ülkemizde toplumla olan karşılıklı uyumlarını kolaylaştırmak, ülkemizde, yeniden yerleştirildikleri ülkede veya geri döndüklerinde ülkelerinde sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini kolaylaştıracak bilgi ve becerileri kazandırmak amaçlanmıştır.

Bu kapsamda; Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile Göç İdaresi Genel Müdürlüğü iş birliğinde Türkçe dil kursları, uyum kursları ve mesleki ve sosyal becerilerin yükseltilmesine yönelik kursların düzenlenmesi ve başarılı olanların belgelendirilmesi amacıyla 25 Nisan 2016 tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Söz konusu protokol çerçevesinde düzenlenecek uyum kurslarına ilişkin içerik çalışması yapılarak Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü yetkililerine teslim edilmiş olup, paket program hazırlık çalışmalarının kısa sürede tamamlanması beklenmektedir.

Protokol kapsamında illerden gelen verilere göre 2016 yılının ilk 3 dönemine ilişkin istatistiki bilgi aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Kurs Türü	Katılımcı Sayısı
Türkçe Dil Kursu A1	7.831
Diğer Kurslar	2.076

Göçmen çocuklar ile Türkiye'de yaşayan çocuklar arasında iletişimi kolaylaştırmak, göç konusuna farkındalık oluşturmak ve göçmen çocukların dil ve psiko-sosyal gelişimine katkı sağlamak üzere 6-11 yaş arasındaki çocukların kullanımı için uygun olabilecek MUYU seti hazırlanmıştır. Bu setlerin içerisinde, Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde hikâye kitapları, hikâyeli boyama kitapları, motif boyama kitabı, resim defteri, boyama kalemli ve kalem kutusu bulunmaktadır.

Söz konusu MUYU setlerinden "Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Yardım İçin Türkiye'ye Destek Projesi" kapsamında 125.000 adet basılarak Genel Müdürlüğümüze teslimi gerçekleştirilmiştir. 125.000 adet MUYU Setinin dağıtımı illerden gelen talepler göz önünde bulundurularak Genel Müdürlüğümüzce uygun görülen sayılarda 81 ile dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Genel Müdürlüğümüz ve BMMYK işbirliğinde 2.950 adet MUYU Seti basımı tamamlanmış olup 6 Mayıs 2016 tarihinde Gaziantep Toplum Merkezinde ve çocuk dostu alanda, 9-13 Mayıs 2016 tarihleri arasında ise Hatay, Şanlıurfa ve Adana illerindeki çocuk dostu alanlar ve toplum merkezlerine dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

1. Yabancılar İletişim Merkezi

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü; kurulduğu günden bu yana İnsan Ticareti Mağduru Acil Yardım ve İhbar Hattı olarak hizmet veren 157 numarasını devralmış ve 20.08.2015 tarihinde Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER) adını alan ihbar hattı yabancıların tüm soru ve sorunlarının çözüm merkezi haline getirmiştir.

Başlangıçta Türkçe, İngilizce, Arapça ve Rusça dillerinde hizmet veren YİMER'e 1 Nisan 2016 tarihi itibarıyla Almanca ve Farsça dillerinin de eklenmesiyle yabancılar 6 dilde 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet sunulmaktadır.

Yabancıların; vize, ikamet, uluslararası koruma, geçici koruma gibi Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren konularda sordukları tüm sorulara yanıt bulabilecekleri YİMER, insan ticareti mağdurlarına yönelik ihbar ve yardım hattı işlevini de sürdürmektedir.

YİMER'de seviye bazlı bildirim yönetimi uygulanmakta olup birinci seviye yabancı temsilcilerinin tamamı tüm konulardaki bildirimleri yanıtlamakta, yüksek seviye bilgi ve takip gerektiren konuları ikinci seviye mevzuat uzmanlarına yönlendirmektedir. Mevzuat uzmanı tarafından yanıtlanamayan bildirimler ise üçüncü seviye kurum uzmanına aktarılmaktadır.

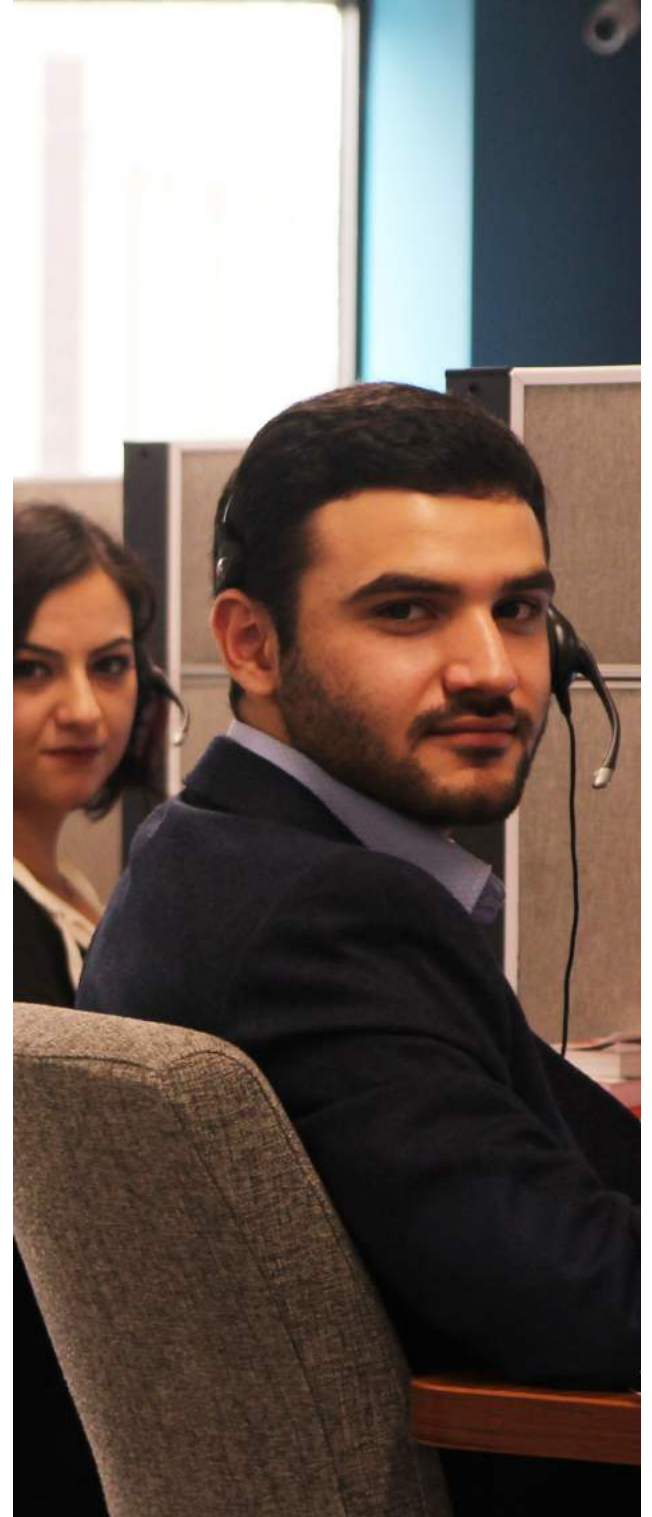

YİMER'de görevli yabancı temsilcileri, yabancılara bilgi vermek dışında, Genel Müdürlüğümüzün yetki alanına giren tüm konulara ilişkin şikâyetleri karşılamakta, kayıt altına almakta, Kurumun ilgili birimlerine söz konusu şikâyetleri iletmekte ve sonucunu takip ederek yabancılara geri bildirimde bulunmaktadır.

Bunun dışında YİMER, acil yardıma ihtiyaç duyan yabancılara ilgili kolluk kuvvetleriyle koordineli şekilde yardım sağlamaktadır. Gereken durumlarda yabancıların kolluk birimleriyle temasa geçebilmesi adına dolaylı olarak tercüme hizmeti de sunmaktadır. Bu doğrultuda 158 Sahil Güvenlik, 155 Polis İmdat, 156 Jandarma ve 112 Acil Çağrı hatlarına yönlendirilen çağrılarla birçok operasyon gerçekleştirilmiş, 4.155 hayat kurtarılmıştır.

**YABANCILAR
İLETİŞİM MERKEZİ**

1.1. Konularına Göre Gelen Çağrılar

2016 yılında YİMER'e gelen sorular konularına göre incelendiğinde, %73 ünü ikamet konusu içermektedir. (Grafik 24)

Grafik 24: Konularına Göre Gelen Çağrılar

1.2.. Dillerine Göre Gelen Çağrılar

Yabancıların tüm soru ve sorunlarına cevap vermekte olan YİMER, Türkçe, Arapça, İngilizce, Rusça, Farsça ve Almanca dillerinde hizmet vermektedir. Bu dillerden en çok cevap verilirken kullanılan dil %64 oran ile Türkçe'dir. (Grafik 25)

Grafik 25: Dillerine Göre Gelen Çağrılar

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2016 TÜRKİYE GÖÇ RAPORU

goc.gov.tr